M. Turhan Tan'ın
Müessesemiz tarafından çıkarılan en son eserleri

Hurrem Sultan	150 Kr.
Viyana Dönüşü	150 »
Kadın Avcısı	100 »
Cem Sultan	75 »
Tarihî Musahabeler	75 »
Tarihte Türkler için söylenen büyük sözler	25 »

— Cumhuriyet Matbaası —

Cumhuriyet

Onyedinci yıl sayı : 5761

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul. No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmı: 24299 - 24290

Pazar 26 Mayıs 1940

HİTLER
KAVGAM
(Mein Kampf)
Çeviren: Hüseyin Cahid Yalçın
Bütün dünya dillerine tercüme edilen bu kitab çıktı
Iki cild, 225 kuruştur.
AHMED HALID KITABEVI

Garbî Avrupada Bir sükûn havası

Italya Balkan devletlerine sulh teminatı veriyor

Rus - ingiliz münasebatında salâh

eni harb karşısında ovyetlerin vaziyeti

Sovyetler Cumhuriyeti yeni harbin onu yapmakla meşgul sayılı muhariblere münhasır kalmasına taraftar olduğu anlaşılıyor, ki cereyan halindeki büyük hâdiselerle teakubu melhuz feci ihtimaller önünde mesuliyetlerini müdrik her büyük devlete yaraşan da budur.

ir İtalyan müdahalesinin demokrasiler aleyhinde umulan tesirleri göster-yeceğini ve Balkanlarda bir İ-lyan hakimiyeti tesisinin kolay hatta mümkün olmıyacağını n eden Moskova radyosundan nra «Pravda» gazetesinin, garb phesindeki askerî vaziyet hak-ndaki şu mütaleasile karşılaşmış lunuyoruz.

«Son muharebeler esnasında lman zayiatı o kadar ağır ol-uştur ki Hitler, aynı vüs'atte inci bir hamle daha yapmak im-ânından mahrumdur.»

Bu sözler Almanyanın müttefi-olan bir Rusyanın sözleri değil-r. Bu sözlerde dahi biz vaziyeti aha ziyade bitaraflıkla tetkik ve kib eden bir Moskova görüyo-z. Moskovanın görüş ve söyleyiş rzından orada harbin bu gün rb cephesini ise yarın başka pheleri tehdidi altına alması as-arzu edilmediği hükmünü de karıyor ve aynı zamanda Sov-etler Cumhuriyetinin er geç ken-i hayatına ve menfaatlerine do-unabilecek noktalarda çok has-s olduğu manasını anlayoruz. Bu örüş ve söyleyiş tarzı Rus - Al-an anlaşmasının öyle zannolına-leceği gibi icabında alabildiğine eniş ölçülü bir elbirliği kararın-an uzak olduğunu da gösteriyor, zaten mantığın ve hakikatin abları bunu iktiza ettirirdi.

Demek ki Rus - Alman anlaş-ası, demokrasi mahfillerinden azılarının tahminleri hilâfına ola-k yalnız Polonyaya ve Baltık enizindeki Rus emniyet sahala-na taallûk etmiş ve kuvvetli bir timalle de Balkanlarda statüko-un bozulmaması maksadını ihti-a eylemiştir. Rus - Alman pak-nın adı bir tecavüzsüzlük paktı larak ilân edilmişti. Şimdiye ka-ar cereyan etmiş olan hâdiseler-en bu anlaşmanın Polonya ile altık denizinde iki tarafın vazi-etleri için zarurî görülen bazı asları kabul ve tespit ederek hayet Rusyanın Almanyaya kar-hayırhahane bitaraflığı hudu-unda kalmış bulunduğuna hük-etmek lâzım geliyor. Bu paktta usyayı sergüzeştlere sürükleyebi-cek ihtimaller derpiş edilmiş de-ldir. Moskova radyo ve matbu-ının son neşriyatından ancak va-yetin bundan ibaret bulunduğu akikati istidlâl edilebilir.

Hâdiseler şöyle cereyan etti: emokrasilerin küçük Baltık dev-tlerine garanti verilmesini iste-en Rus teklifini kabul etmemele-ne mukabil Almanya bu sahada ovyetlere tam bir serbesti ver-ekte tereddüd etmemiştir. Po-nyanın zaten Ruslarla meskûn insk havalisinin Ruslar tarafın-an işgali ve sulhta yalnız Polon-lılarla meskûn bir devlete vü-d verilmesi takarrür etmiştir. olonya aleyhine başlayan harbin r safhasında Rusya halkı hemen emen tamamen Ruslardan ibaret r kısım Polonya arazisini -sara-aten bu mucib sebeblere istinad-işgal etmiş, ondan sonra da stonya, Letonya ve hatta Litvan-da kendisine emniyet üsleri ala-k müteakiben de ayni emniyeti nlandiyadan alacağı noktalarla mal etmek istemiştir. Bu kısmın rben halledilmiş olduğu malûm-ur.

Anlasılıyor ki iki devlet arasın-ki anlaşmanın ana hatları bil-

YUNUS NADİ

[Arkası sahife 3 sütun 4 te]

Romada mülâkatlar

Papanın, Ruzvelt'in mümessilile uzun uzun konuşmaları ehemmiyetle karşılandı

Sulh işlerinde kuvvetle âmil olmağa çalışan Papa 12 nci Piyos bir merasim esnasında

Londra 25 (Hususî) — Romadan bildirildiğine göre, İtalyan hükûmeti Balkan memleketleri nezdindeki elçilerini İtalyanın bu memleketlere karşı her hangi bir istilâ niyeti beslemediği hakkında teminat vermeğe memur etmiştir. Elçiler, ayni zamanda İtalyanın, harbin

[Arkası sahife 4 sütun 7 de]

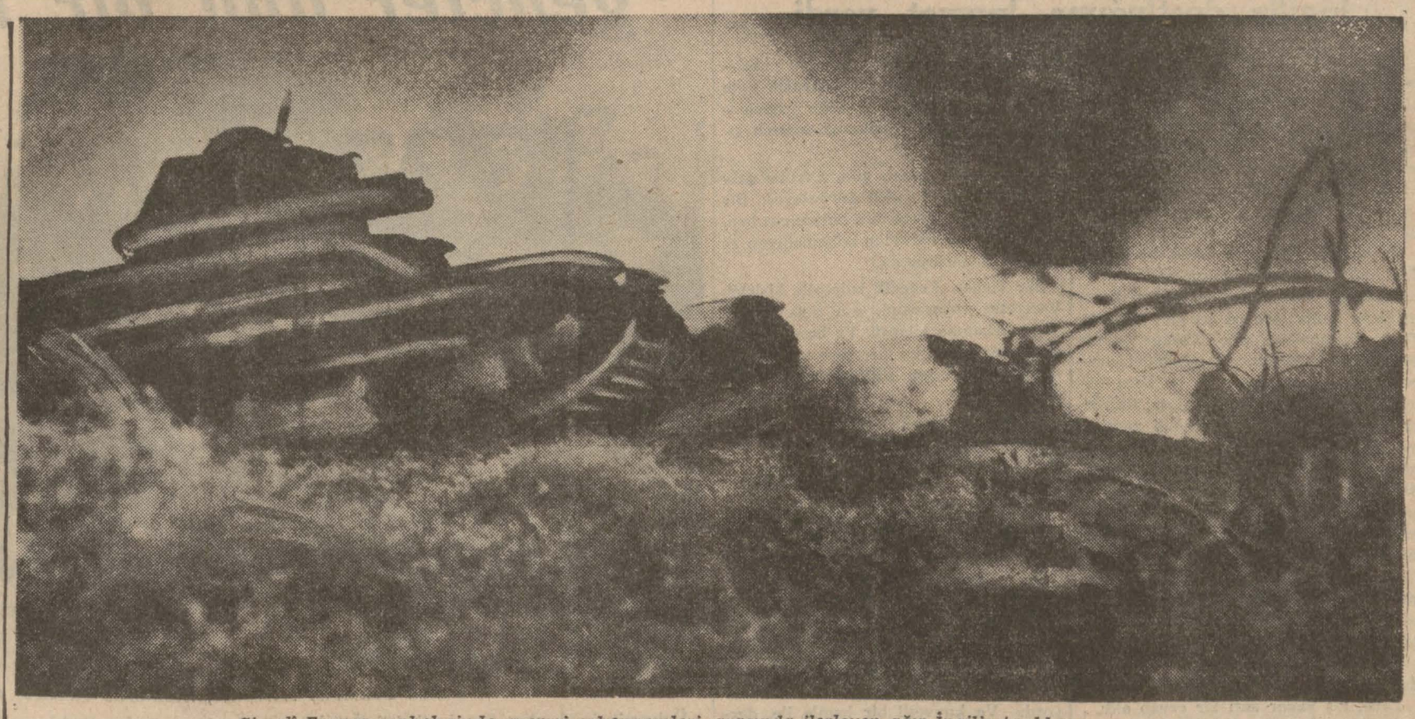

Şimalî Fransa cephelerinde, mermi cehennemleri arasında ilerleyen ağır İngiliz tankları

Aras - Manş arasında anudane muharebeler

Almanlar, şimalde müttefikleri muhasara ettikleri iddiasında..

Fransız Başkumandanlığı ise müttefik orduların her yerde Almanlara ağır zayiat verdirerek vaziyete hâkim olduklarını bildiriyor

Şimal cephesinde çok sıkışkan vaziyeti gösterir harita

Londrada 75 bin yol amelesi seferber edildi

Hükûmet memurları

Normal iş şartlarından feragat ettiler – İrlanda'da tevkifat devam ediyor

Londra 25 (a.a.) — Düşmanın muhtemel paraşütçülerine ve dahildeki teşkilâtına karşı mücadele tertibatı süratle devam etmektedir. Londra yolcu nakliyat ofisi muazzam münakale şebekelerinin en mühim noktalarında sabotajlara mâni olmak üzere 79 bin işçiyi seferber etmektedir.

İrlandada bir Alman casusu yakalandı

Londra 25 (a.a.) — Devlet emniyetini müdafa kanununa muhalif ağır bir suç işlemekten maznun Stephen Held isimli bir kimse Dublin askerî mahkemesine verilmiştir.

Held'in evinde verici bir telsiz cihazı, askerî ehemmiyeti haiz evrak, bir paraşüt, külliyetli miktarda Amerikan doları, Alman hava ordusuna aid müteaddid nişan ve madalya ve bir miğfer bulunmuştur.

Ele geçirilen evrak, ezcümle limanlara, yollara, İrlanda köprülerine, müdafaa kuvvetlerinin vaziyetine dair malûmatı ihtiva etmektedir.

Devlet memurlarının fedakârlığı

Londra 25 (a.a.) — Devlet memurlarının fazla çalışmağa ve normal iş şartlarından vazgeçmeğe hazır bulunduklarını bildirdikleri resmen haber verilmektedir.

Troçki'nin Evini bastılar

Eski Rus Komiseri ve oğlu yaralandılar kâtibini kaçırdılar

Meksiko 25 (a.a.) — Troçki'nin evine tabanca ve otomatik tüfeklerle silâhlı olan yirmi kadar kimse tecavüz etmiştir. Bunlarla Troçki'nin adamları arasında musademe olmuştur. Mütecavizler Troçki'nin eski kâtibi Chelden Herd'i kaldırmışlardır. Troçki'nin küçük oğlu yaralanmış ve bizzat kendisi de yüzünden bereler almıştır.

Troçki bu suikasdden Gepeu'yu mes'ul tutmaktadır.

Meksiko 25 (a.a.) — Polis Troçkiye yapılan suikasd hakkında tahkikata başlamıştır. Troçki Adliye Nazırını ziyaret etmiştir. Çalınan otomobil bulunmuştur. Ve Polis müdürü, Troçki'nin kâtibi Shildow'un da bulunacağı ümidindedir.

Peru zelzelesinde 240 kişi öldü

Londra 25 (Hususî) — Peruda bu gün yeni bir zelzele olmuştur. Zelzele neticesinde 240 kişi ölmüş, 3000 kişi yaralanmıştır.

Hava kongresi bitti

Dün, idarî rapor kabul edildi ve yeni merkez heyeti seçildi

Kongre heyeti, Ebedî Şefimiz Atatürkün manevî huzurlarında

Ankara 25 (a.a.) — Türk Hava Kurumu yedinci kurultayı bu gün son umumî toplantısını yapmıştır. Bu toplantıya kongre ikinci reisi Hilmi Uran riyaset etmiş ve birbirini takiben Hesab encümenile Dilek ve Nizamname encümeninin raporları okunmuştur.

Bu raporlar bazı delegelerin mütalealarına ve bunlara karşılık olarak ku-

[Arkası sahife 3 sütun 1 de]

Hava bombardımanları şiddetle devam ediyor

Paris 25 (Hususî) — Fransız - Belçika hududunda cereyan neden muharebeler dün de bütün şiddetile devam etmiştir. Fransız kuvvetleri Kambre önünde muvaffakiyetli mukabil taarruzlarda bulunmuş, Somme nehri üzerinde Almanları püskürtmüştür.

Manş sahillerinde vaziyet henüz tamamile aydınlanmamıştır. Fransız askeri mehafili Boulogne'nın Almanlar tarafından işgal edildiği hakkındaki Alman iddialarını tekzib etmektedir. Şehrin merkezi el'an Fransızların elindedir. Almanlar ancak bazı civar mahallelere sokulmuş bulunuyorlar.

Almanlar Somme üzerinden tardedildi

Paris 25 (a.a.) — Havas ajansı saat 16 da bildiriyor:

Somme üzerinde Fransız kıt'alarının nehrin sol sahilinde yerleşmeye muvaffak olan Alman müfrezelerini mevzii birkaç muharebeden sonra tardettikleri teeyyüd etmektedir. Bu mıntakada birkaç yüz esir alınmıştır.

[Arkası sahife 4 sütun 1 de]

Fransız ordusunda tasfiye

Kumanda heyetinden 15 General azledildi

Fransızların, tankları havadan imha eden bir "alet„ keşfettikleri bildiriliyor

Paris 25 (Hususî) — F n-lığın emrile on beş Fran a-zifelerinden affedilmişlerdi.

Resmî tebliğ

Paris 25 (a.a.) — Başvekâletten tebliğ edilmiştir:

General Weygand'ın harekât sahası heyeti umumiyesinin başkumandanlığına tayin edilmesini intac eden şimdiki askerî harekât neticesinde, yüksek kumanda heyetinde mühim değişiklikler yapılmıştır.

Bu meyanda 15 general kumandanlıktan uzaklaştırılmıştır. Bunlar arasında ordu kumandanları, kolordu kumandanları ve bazı büyük cüzümtam şefleri vardır.

Mühim bir Fransız keşfi

Paris 25 (Hususî) — «Le Temps» gazetesinin askerî muharriri, Fransanın tankları havadan imha edecek bir keşifte bulunduğunu yazmaktadır. Muharrir, bu keşif sayesinde tank tehlikesinin bertaraf edilmiş olduğunu ilâve etmektedir. Keşfin mahiyeti hakkında büyük ketumiyet muhafaza ediliyor.

TARİHTE Türkler ve İngilizler

Tarihî tefrika: 15 Yazan: ZİYA ŞAKİR

İngiliz sefiri Tomas

Epiyce zamandır unutulmuş olan Türk - İngiliz dostluğuna kuvvet verdi

Nitekim, (1621 senesinde) İstanbula gelen elçi (Sör Con İr), hükûmetinden aldığı bir talimatnameye binaen Türk diplomatlarile daha ilk temasında, Lehistan meselesinin halli için teşebbüslere girmişti. Osmanlı hükûmetile Lehistan Kralı Jak arasında çıkan ihtilâfı -Kral Jak namına- tesviye etmek istedi.

Bu elçi; beceriksizlik etmiş, kendisinden ümid edilen dirayeti gösterememişti... Şeklen âtıl, hassasiyetleri noksan, ihata ve muhakemeleri kıt gibi görünen Türk diplomatları, Sör Con'un yanlış bir zehaba kapılmasına sebebiyet vermişti. Bu zat, ilk hamlede, bu koca kavuklu ve uzun sakallı adamlara, fikirlerini kolayca kabul ettireceğini zannetmişti. Halbuki Türk diplomatları, kıldan nem kapan ve icab ettiği zaman, bir çelik yay gibi hassas ve çevik olan kapalı şahsiyetlerdi. Nitekim sefir, daha ilk müzakerede, yalçın kaya gibi bir muhalefet karşısında kaldı. Ve:

— Lehliler, hükûmetimizin lûtuflarını takdir etmiyorlar.. Hududlarımızda, sürü sürü kazak atlıları gezdirerek bizi tehdide cür'et gösteriyorlar... Bu cüretkârlar, tedib olunacaklar.. Lâyık oldukları şekilde cezalandırılacaklardır.

Diye, taş kadar katı bir cevab aldı.

Aradan çok geçmedi. Lehistan üzerine büyük bir ordu gönderildi. Divanı Hümayunda söylenen sözler, yerine getirildi. Elçi Sör Con, ehlilere indirilen ağır darbenin önüne geçemedi.

***

(Sör Con İr) i müteakıb İstanbula gelen elçi (Sör Tomas Roe), ondan daha büyük dirayet ve muvaffakiyet gösterdi.

Bu zat, evvelâ itimadnamesini padişaha verip, eski imtiyazları tecdid ettirdikten sonra, bir müddet vaktini sükûnetle geçirdi. Lehistanda, birbirini takib eden beş büyük hücum hareketinin sonunu bekledi.

Bu müddet zarfında, hükûmet ricalinin itimad ve dostluğunu kazandı. Lehistana inen darbeye mâni olamadıysa da, hiç olmazsa Leh esirlerinin hayatını kurtardı. Onların serbest bırakılmasını temine çalıştı.

Sör Tomas, gayet sakin, mutedil, ciddi ve akıllı bir zatti. Kendinden evvel gelen - bilhassa, son - iki sefirin bıraktığı boşluğu, faydalı işlerle dol - durmak istedi. Lehistan esirlerinin halâsı için ifa ettiği kıymetli tavassuttan sonra, hükûmeti ve milleti hesabına şu faydaları da temin eyledi:

1 — Trablus, Tunus ve Cezayirde bulunan Türk korsanları artık Akde - nize sığamıyorlar, Atlas Okyanusuna taşıyorlardı. Bunlardan bazıları, vaktile (3 üncü Murad) in imiz gemilerine tecavüz olunmaması, hatta icab ederse İspanya korsanlarının taarruzlarından korunması hakkında verdiği emirleri unutmuşlardı. Bundan dolayı Akdenize giren ve Atlas Okyanusun - dan Hindistana geçen İngiliz ticaret gemilerini durduruyorlar, yüksek miktarda (bac) alıyorlardı.

Sör Tomas; sakin, mutedil ve ma - kul bir lisanla bu mühim meseleyi devlet ricaline anlattı. Hükûmet, seferin sözlerini derhal nazarı dikkate aldı. Padişah İkinci Osman, İngiliz ge - milerine hiç bir suretle taarruz edil - memesi için bir ferman yazdı. Bu fermanı, (Kapıcıbaşı) ile Trablus, Tunus ve cezayir (Beylerbeyi) lerine yolla - dı.

2 — Sör Tomas, İstanbuldaki İngiliz tüccar ve tebaasının şahsî hukuklarını siyanet etmekte de büyük bir dirayet gösterdi. Şeyhülislâm ve kadılara müracaat ederek, İngilizlerin diğer eşhas üzerinde olan alacaklarını kâmilen tahsil etti.

3 — Bu hareketlerle, epeyce zamandanberi unutulmuş olan İngiliz siyaset ve dostluğunu Türklere hatırlatarak, İngilizlerle Türkler arasındaki âtıl münasebetlere kuvvet ve hız verdi.

Sör Tomas'ın faaliyeti, yalnız bun - lara da münhasır kalmadı... Her sözü, her hareketi çok ince hesablı olan bu ağırbaşlı adam, sakin fakat hulûkâr hareketile, saray erkânı üzerinde de müessir olmaya başladı.

Bu sırada, büyük bir ihtilâl neticesinde, padişah (2 nci Osman) katle - dilmiş.. Yerine, - senelerce mahpus yaşamaktan - akıl ve şuurunu kaybetmiş olan (Birinci Mustafa) geçirilmişti.

Meczub padişah; devlet umurunun değil, yaşadığının bile farkında değildi. Devletin idare mekanizması, saray kadınlarının, saray kadınlarına çatkın olan nüfuzlu saray erkânının, Sadrıazam (Gürcü Mehmed Paşa) nın ellerine geçmişti.

Senelerdenberi devam eden karışıklıklar dolayısile devletin dahilî ve harici siyaseti, berbad bir haldeydi. Bilhassa Lehistan hükûmetile henüz sulh akdedilmemesi, Avrupa devletleri arasında da bir takım cereyanların açıl - masına sebebiyet vermiş.. Adeta bütün Avrupanın sulhunu tehdid eden tehlikeler başgöstermişti.

Artık Avrupa devletleri arasında baş rolü oynamaya başlayan İngiltere hükûmeti, bu halden son derecede endişe ediyor.. Bütün Avrupayı kan ve ateşe boğacak bir felâketin önüne geçmek için icab eden tedbirleri almakta kusur etmiyordu.

Fakat alınacak başlıca tedbir, İstanbuldaki saray erkânile devlet ricaline söz geçirebilmek ve onları ikna ederek Lehistan sulhunu bir an evvel neticelendirmekti.

İngiltere hükûmeti, bu ağır ve na - zik vazifeyi (İstanbul elçisi - Sör Tomas Röe) ye tevdi etti.

Sör Tomas, zaten ne zamandanberi takib ettiği bu meseleyi muvaffakiyetle intac etmek için, evvelâ saray muhitinde tetkikata girişti. Valide Sultanın, damadı Davud Paşanın, sarayın gözdelerinden (Kaptanıderya - Halil Paşa) nın da Lehlilere taraftar olduklarını öğrendi... Fakat bu tarafta öyle bir Sadrıazam vardı ki, sulh yapma - mak için türlü bahaneler göstererek ayak diremişti.

Halbuki, her geçen gün, Avrupa sulhunu tehlikeye doğru sürükleyor. Bir an evvel sulh çarelerinin bulunması için, Sör Tomas'a Londradan mütemadiyen emirler gönderiliyordu.

Sör Tomas, Venedik balyözile birleşti. Vaziyetin vahametini, son defa olarak saray erkânına bildirdi. Ve bunu bildirdikten sonra da, bu meseleye tek bir hal çaresi olmak üzere, şu kısa nasihati verdi:

— Sadaret mevkiinde, Mehmed Paşa bulundukça, sulh ümidi beklemek faydasızdır.

Dedi.

Sör Tomas, Venedik balyozuyla birleşti. derhal sarayı harekete getirdi... Bu, öyle bir zamanda vuku buluyordu ki, (İkinci Osman) ın ölümile neticelenen hâdiselerden.. ve bütün devlet idaresinin muhtelif ellere intikal etmesinden, koca İstanbul dehşetli bir anarşi halinde idi.

Bu anarşi sahnesinin ikinci plânında bir adam, ortaya atılmak için sıra bekleyordu. Ve kuvvetli bir hamle ile, derhal sadaret mevkiine sıçramak isteyordu.

Bu adam, evvelce de Sadrıazamlık eden Mere Hüseyin Paşa idi. Ve, hilekârlığile iştihar etmişti.

Hüseyin Paşa, -İkinci Osmanın katillerinden olan- damad Davud Paşanın idamından sonra, gizli vasıtalarla Valide Sultana hülûl etti. Artık seksen yaşını geçmiş olan Gürcü Mehmed Paşanın, (Makamı mehdii ülya hazretleri) ne hiç bir fayda temin edemiyeceğini; ve şayed kendisi Sadaret mevkiine getirilecek olursa, sadıkane hizmetlerile (Sultanı aliyyetüşşan hazretleri) ni memnun edeceğine dair gizlice haberler gönderdi.

[Arkası var]

Üniversitede dersler kesildi

Hukuk Fakültesinden mezun olacak gencler dün bir merasim yaptılar

Hukuk Fakültesi talebeleri, hocalarile birlikte dünkü merasimden evvel bir arada

Üniversitede dersler dün kesilmiştir. Hukuk Fakültesinden, yeni dört senelik rejime göre, bu sene mezun olacak gencler bu münasebetle dün büyük bir merasim yapmışlardır.

Mezuniyet safında bulunan talebeler, Üniversite hölünde, toplanmışlardır. Fakültenin bütün profesörleri de bu merasimde hazır bulunmuştur.

Son sınıftan Necdet, heyecanlı bir nutuk söyleyerek yeni rejime göre ilk mezun sıfatını taşımalarından dolayı duydukları gururu ifade etmiş, bu büyük irfan ocağında, kendilerine feragatle bilgi veren hocalarına arkadaşları namına teşekkür etmiştir. Necdet, arkadaşlarını memlekete yararlı birer ferd olarak çalışacaklarına, doğruluktan ve haktan hiç bir zaman ayrılmıyacaklarına ve Ata - türkün yolundan ayrılmıyacaklarına dair and içmeğe davet etmiştir. Gencler, ayağa kalkarak. arkadaşlarının sözlerini teyid etmişler ve hep birden and içmişlerdir.

Bundan sonra Rektör Cemil Bilsel, kısa bir hitabede bulunarak, Fakültenin kemalli ve vakarlı genclerini Üniversite ve memleket namına tebrik etmiş, onlara, mesleklerinin gayesi olan doğruluktan, haktan ve adaletten ibaret olan hayat yolunda muvaffakiyetler dilemiştir.

Gencler, Rektörlerine ve hocalarına birer zarif buket verdikten sonra bu samimî toplantıya nihayet verilmiştir.

Bu sene Hukuk Fakültesinden mezun olacak talebelerin miktarı 150 dir.

Üniversite haftası

Temmuzun on birinde yapılacağını yazdığımız Üniversite haftasına aid program hazırlanarak Maarif Vekâletine gönderilmiştir.

Hafta Erzurumda, bizzat Üniversite Rektörü Cemil Bilsel tarafından açılacaktır. Üniversite adına gidecek profesörler: Esas teşkilât profesörü Ali Fuad Başgil, idare hukuku profesörü Sıddık Sami Unar, kadın ve doğum hastalıkları profesörü Tevfik Remzi Kazancıgil, dahiliye profesörü Mustafa Esad Güçman, hariciye profesörü Kâzım İsmail Gürkan, ijiyen profesörü Muhiddin Eren, fiziyoloji profesörü Sadi Irmak, tarih profesörü Mükrimin Halil ve sosyoloji doçenti Ziyaeddin Fahri Fındıkoğludur. Ayrıca bir talebe heyeti de bulunacaktır.

Üniversite haftasından maksad, Üniversite bilgilerini memleketin içerilerine götürmek, memleket meselelerini Üniversite faaliyetinin mevzuu yapmak olduğundan program buna göre yapılmıştır. Bu suretle giden profesörler tetkikler, konsültasyonlar yapacaklar, anketler açacaklar ve konferanslar vereceklerdir. Konferanslar, halkı alâkadar eden meselelerden başka, ihtisas adamlarının istifadelerini temin edecek mevzuları da ihtiva etmek üzere iki şekilde verilecektir. İhtisas ve meslek sahibleri için verilecek konferanslar münakaşalı olacaktır.

PAZARDAN PAZARA

Şatranc gibi - Cep ve cephe - Bir ayağın kudreti - Harb ve âşıklar - Satılık tramvay

Yazan: *SERVER BEDİ*

Şatranc gibi

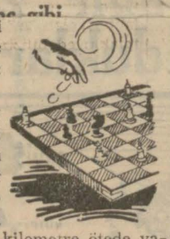

Garb cephesindeki muharebe şatranc oyununa benzedi: Tek çizgi üstünde cephe tayin etmek mümkün değil. İki tarafın da askerleri biribirinin hareket sahasına girmiş. Cephenin bir tarafına dokunulsa yüzlerce kilometre ötede vaziyet allak bullak oluyor. Motorize kıtalar çat burada, çat orada görünüyorlar. Şatranctaşı gibi her hareket grupunun ayrı bir seyri, istikameti, manevra kabiliyeti var.

Fakat bu harbi şatrancdan ayıran fark da pek büyük: Şatranc, düşüne taşına, ağır ağır oynanır ve bazan taşa uzanan el, bir tereddüd felci içinde, uzun zaman havada sallanır. Bu harb, bilâkis, şimşek hızile yapılıyor.

Velhasıl, klâsik harb değil bu, kübik harb !

Ceb ve cephe

Harb tebliğlerinde sık sık geçen kelimelerden biri de: Ceb! Geçenlerde bir arkadaş dedi ki:

— Fransızlar, Almanların Kambre cenubunda açtıkları cebi delmişler.

— Şaşmam, dedim, Almanların zaten cebi delikti!

Garb cephesindeki ceb, Almanların Ceb zırhlılarını unutturdu. Ceb deniz - den karaya intikal etti.

Heyecanla Garb cephesine dikilen gözlerde kıvrılan tek sorgu şu:

Bakalım kim kimi cebinden çıkaracak?

Bir ayağın kudreti

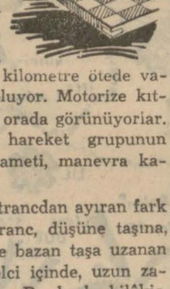

Gazetelerimiz Yakub Kadrile lâtife ediyorlar. Yaban muharriri ilkönce Arnavudluk elçisi olmuştu; Arnavudluk İtalyanlar tarafından işgal edildi; sonra Çeko - Slovakya elçisi olmuştu, Çeko-Slovakyayı Almanlar aldılar; nihayet, üstad Holanda elçiliğine gönderildi, Holanda'yı da Almanlar istilâ ettiler.

Üstadın ayağile milletlerin kaderi arasında gizli ve uğursuz bir münasebet mi var? Eğer öyle ise bu ayağın müthiş kudretinden istifade etmeliyiz. Şimdilik, hamdolsun, hiç bir devlete karşı düşman vaziyetinde değiliz ama, günün birinde, her hangi bir devletin bize saldıracağını tahmin edersek, felâket vukua gelmeden evvel, sayın Yakub Kadriyi o memleketin payıtahtına yollayıveririz!

Harb ve âşıklar

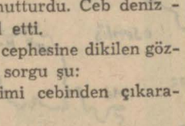

Cinayetler çoğalıyor.

Harbin tesiri.

Sevgilisine kavuşamıyan deli âşık, bakıyor ki, Avrupada, bir aya varmadan, koskoca devletler istilâ olunuyor. Nümunesi meydanda.

Âşık düşünmeğe başlıyor: «Ben de sevgilimin kocası Şükrüyü öldürürüm, karıyı alırım. Şükrü nedir ki? Bir sıkımlık canı var. Holanda kadar, hele Polonya kadar olmasın. Neden korkuyorum? Gücü gücü yetene! Müdafaa halinde öldürdüm derim, olur biter!»

Âşıklar arasında bu kadarına cesaret edemiyenler de şöyle hulyalar kurarlar: «Ah, bir paraşütüm olsa da sevgilimin tahtaboşuna geceleyin kimseden habersiz iniversem!»

Anlaşılıyor ki, harbin tesiri en çok âşıklar üzerinde. Sebebi de besbelli: Aşk da, iki cins arasında bir harbdir.

Satılık tramvay şirketi

Üsküdar Tramvay şirketi nihayet mezada çıkarılıyormuş.

Fakir Üsküdarda bu şirketi satın alacak babayiğit yoktur. Mezadı Karaköy meydanında yapmalı. Geceleyin, el ayak çekildikten sonra, kuvvetli lâmbalar yakmalı, ortaya Üsküdarın en yeni tramvay arabalarından iki nümune koymalı, zenginleri toplamalı.

— Harac mezad satılıyor, satılıyor, bir milyon iki yüz bin lira... Harac mezad...

İlkönce Doktor Lûtfi Kırdar pey sürer:

— Benden bir milyon!

Arkasından zengin bir otobüsçü:

— Bir milyon yüz bin!

Sonra Nafıa, Vakıflar İdaresi, İş Bankası ilâh... Fiat belki iki milyona çıkar. Fakat talibi yoksa şirketin hisse senedleri Sandal Bedesteninde müzayedeye konur: Belki açıkgöz koltukçular, tramvayları alıp içindeki kanapeleri sökerler ve kübik eşya niyetine satarlar!

SERVER BEDİ

Şikâyet cürüm değildir

Adliyeyi şikâyet ettiği için tevkif edilen bir vatandaş beraet etti

Adliyenin manevî şahsiyetini tahkir ettiği iddiasile bir müddettenberi İstanbul ikinci ağırceza mahkemesinde mevkuf olarak muhakeme edilen Hulûsi Öngül hakkındaki karar, dün sabah bildirilmiştir. Kapalı celsede görülen bu davanın açık celsede bildirilen kararında, mahkeme, müddeiumumiliğin tecziye talebinde isabet bulunmadığı kaydile bu talebi reddederek, Hulûsi Öngülün beraetine ve hemen tahliyesine ittifakla karar vermiştir. Kararın esbabı mucibesinde, Hulûsi Öngülün 26/3/1341 tarihli ve 114 sayılı ilâmla Muammer Cahidden 1,400 küsur liralık matlubatını devren temellük ettiği; bu ilâmın kat'iyet kazanıp kazıyyei muhkeme halini aldığı, buna rağmen alacağını tahsil imkân bulamamasından müteessiren mafevk bir makama şikâyet için arzuhal verdiği, anlatılmaktadır. Şikâyetinde; Adliyenin Maliyeden sorduğu şeylere hatta cevab bile alamadığını, kaç zamandır işlerinin bu yüzden bir türlü yürümediğini ifade suretinde tespit ettiği cümlelerin tahkiri değil, tenkid yollu şikâyeti ifade ettiği ileri sürülmekte ve sözler kısmen mülâyim sayılmasa bile bunların umumî manada manevî şahsiyetin değil, ancak şahıslara matuf olduğu ve bu yolda şikâyetin de teşkilâtı esasiye kanununun her ferde bahşettiği şikâyet hakkına ve salâhiyetine istinadla usulü dairesinde yapıldığı belirtilmektedir.

Gülcemal satılıyor

Bazı İngiliz firmaları Devlet Denizyolları idaresine müracatle Halicde bağlı bulunan emektar Gülcemal vapurunu satın almak istemişlerdir. Devlet Denizyolları idaresi bu teklifi kabul etmiş ve gemiye 23,00 İngiliz lirası kıymet takdir ederek satılığa çıkarmıştır.

Akşam kız san'at mektebinde müsamere

İstanbul Akşam Kız San'at Enstitüsü talebeleri, ders senesinin sonu dolayısile, dün İstanbul Kız lisesi salonunda bir müsamere vermişlerdir. Talebeler, son modellere göre hazırladıkları kadın elbiselerini lâbis olarak hazır bulunanların önünden geçmişler, büyük bir takdir ve alkış toplamışlardır.

MAARİFTE

Lise ve orta mekteb imtihanlarına girecek talebe

Lise ve orta mekteblerde imtihan hakkını kazanan talebelerin isimleri dün ilân edilmiştir. Mekteblerde imtihanlara girecek talebe nispeti yüzde 30 - 40 arasındadır. Yarın lise bitirme, salı günü de orta mekteb eleme imtihanlarına başlanacaktır.

İlk mekteb hademelerinin vaziyeti

İlk mekteb hademeleri, Vilâyet büt - çesinden aylık aldıklarına göre, maaş ve iş kanunlarının ücretli müstahdemlere verdiği haklardan istifade etmeleri icab ettiği halde, vuku bulan bazı tehalüfler şikâyeti mucib olmuştur. Maarif müdürlüğünün bu hususta hazırladığı esaslar Vilâyetçe tasdik edildiğinden dün bütün mekteblere ve Maarif memurluklarına tebliğ edilmiştir. Hademelerin tayinleri, izinleri. tatilleri. sıhhî vaziyetleri ve işlerine nihayet verilmesi. tespit edilen bu esaslara göre icra edilecektir.

MÜTEFERRİK

Ticaret Vekâleti müsteşarı

Ticaret Vekâleti müsteşarı Halid Nazmi dün Ankaradan şehrimize gelmiştir. Müsteşar, 1 haziranda Yugoslavyada toplanacak olan Balkan Antantı konseyine gitmeden evvel şehrimizde bazı tetkikler yapacaktır.

Altın fiatı

Altın fiatlarında dün de hafif bir düşüklük görülmüş ve sarraflar 22,5 liradan altın almağa başlamışlardır. Maamafih satış fiatı el'an yüksek tutulmakta, 23 liraya kadar altın satılmaktadır.

Hava korunma mütehassısının raporu

Geçenlerde memleketimizi ve bu meyanda şehrimizi ziyaret eden Fransız hava korunma mütehassısı Amiral Mura'nın hükûmetimize verdiği raporun bir sureti İstanbul vilâyetine gönderilmiştir. Vilâyet, bu raporu tetkik ederek mütehassısın lüzum gösterdiği işleri yapacaktır.

Siyasî icma

Ticarî müzakerele

İngiltere ile Fransa şu sırada har Akdenize sirayet eylemesine ve vermemek için İtalyanın bahri k trola aid şikâyetlerini ciddî olarak zarı itibara almışlardır. Her iki müttf devlet İtalyaya kendi iktısadiyatını teessir eden kontrolu makul bir ha indirmek ve mukabilinde İtalyanın haricden aldığı malları Almanyaya v memesi esası üzere anlaşmağı teklif mişlerdir.

Kendisine şimdiden bir cemile ola da İtalya ile Amerika arasında işle transatlantiklerini Cebelüttarık Bo zından geçerken durdurmamaktadır İtalyanın; gemilerin durdurulmasın ve şüpheli hamulelerin zaptından milyar liret zarar ettiğini son günle müttefiklere hücuma başlıca sebeb haz etmişti.

Fakat başka bir mesele İtalyanın Fr sa ile arasını gerginleştirmiştir. Fran nın himayesindeki Tunus Beyliğinde duğu gibi gene Fransanın himayesin ki Fas sultanlığında da en çok bulu Avrupalı unsur İtalyanlardır. Şi Fransa kendi müstemleke imparato ğunun belkemiği bulunan Fastaki İ yanları -memleket içinde şüpheli unsur bırakmamak üzere- çıkarmakta Bundan İtalya münfail olmuştur. Maa za buna rağmen müzakeerler kesil miştir. Üç devletin anlaşmaya var Akdenizdeki vaziyetin salâhına yar edecek ve hiç olmazsa hak davası İtalyanın elinde delil bırakmıyacak

İngiltere Sovyet Rusyasile de iktis anlaşma yaparak aradaki gerginliği l leye teşebbüs ediyor. Bu maksadla ha zamandanberi müzakere cereyan etm te idi. Sovyet hükûmeti son verdiği vabda iktısadî esaslar üzerine anlaşma taraftar olduğunu bildirmiş ve lâkin manya ile iktısadî münasebetini hangi suretle değiştirmiyeceğini ili etmiştir.

İngiltere yalnız Almanya ile uğra bilmek için diğer büyük devletlerle geçinmeğe ve anlaşmağa büyük che miyet vermektedir.

Fransanın şimalinde müstevli ordu kat'i muharebelere hazırlanıldığı şu rada vaziyetin İngiltere için ne ka ciddî olduğu İngiltere Kralı tarafın İngiliz milletine söylenen hitabede olarak şöylece ifade edilmiştir: «K bir mücadeleye girmiş bulunuyoruz. zinle açıkça konuşacağım. Düşmanla mız İngiliz İmparatorluğunu kat'i rette ve tamamen tahrib etmeğe k kıştılar. Mağlûbiyetimiz bizim kısa zaman için ortadan silinip müteakib yeni bir kuvvetle meydana çıkmam intac etmiyecektir. İngiliz İmparator ğunun bütün halkını vazifelerini büt cesaret ve hüsnü niyetle ifaya da ediyorum.»

Bu sözler İngilterenin tarihte m görülmemiş bir mücadeleye girmiş duğunu ve imparatorluğun bütün ku vetile harbedeceğini ispat ediyor. M cadelenin siklet merkezi şimdi Ma sahillerine yaklaşmış bulunuyor.

Muharrem Feyzi TOGA

Profesör Mazhar Osman iyileşti

Bir kaç gün evvel, Bakırköy yolund otomobiline bir taksi çarparak hafif yaralanan kıymetli akliye profesörümü Dr. Mazhar Osman derin bir memnuni yetle öğreniyoruz ki tamamen iyileşmiş tir. Kendisine tekrar geçmiş olsun de ken göndermiş olduğu şu mektubu aynen dercediyoruz:

«Geçirdiğim otomobil kazası münase betile beni tanıyanların ve sevenleri telgraf, mektub, telefon ve ziyaretle gös terdikleri samimî alâkadan ve necib hi lerden pek müteşekkir ve minnettar o duğumu arza delâletinizi hürmetlerim le rica eylerim.»

Bir cesed bulundu

Şilenin Alacalı civarında sahilde 3 yaşlarında yarı beline kadar çıplak bir erkek cesedi bulunmuştur.

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur.

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin, edilmesin iade edilmez ve zıyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

Küçük hikâye

En tatlı hatırası

— Haydi, git oradan Bekir.. Sen deli misin Allahaşkına!

Diyordu. Bekir ısrar ediyordu. Çünkü Fatmayı hakikaten çılgıncasına seviyordu. Ona her itirafında aşkının biraz daha kuvvetlendiğini duyuyordu. Tarlada, çeşmede genc kadına tesadüf ettiği anlarda daima konuşmalarının mevzuunu bu bahis teşkil ediyordu.

Fatma, mümkün olduğu kadar delikanlıya ümid vermek istemiyor, omuzlarını silkiyor, yüzünü buruşturuyor, bu hallerile Bekire ısrarlarının beyhude ve faydasız olduğunu anlatmak arzu ediyordu.

— Bekir, boşuna peşime düşüyorsun, diyordu, ben seni çok küçük tanıdım. Adeta elimde büyümüş sayılırsın. Biraz kendimi sıksam, daha genc evlenseydim, senin annen olabilirdim.

— Beni güldürüyorsun Fatma.. Hiç insan on yaşında anne olabilir mi?

Bekir, Fatmayı bile bile biraz küçültüyordu. Çünkü kendisinin on yedinci baharını idrak etmekte olmasına mukabil genc kadın otuz yaşında kadar vardı. Köyün en güzel, en şirin ve en çalışkan kadını idi. Annesinin, babasının zorile zengince, fakat hoyrat bir adamla evlenmiş, geçinemediği için üç sene içinde ayrılmıştı. Uzun zamandanberi duldu. Çektiği sıkıntılar, eziyetler onun için ibret alınacak büyük bir ders teşkil etmişti. Sade tanıdıklarına, yakınlarına değil, köye her uğrayan genc kıza, kadına sataşan yılışkan adamın kendisine yaşattığı cehennem hayatı onda başka bir erkekle yeniden yuva kuracak cesaret bırakmamıştı. Sevgi, izdivac nazarında ebedî ve zalim bir ıstırabın muhtelif safhalarından başka türlü tecelli edemiyordu. Ömrünün sonuna kadar yalnız kalmayı, hislerini körletmeği, yeniden tehlikeye atılmaya tercih etmeğe karar vermişti.

Böyle dul oturan başka bir kadın olsaydı, belki dedikodu dünyayı tutardı. Fakat Fatma için hiç kimse birşey söyleyemiyordu. Zira, genc kadın cidden namus ve iffetin eksiksiz bir timsali gibi hareket ediyordu: Çapkın geçinen bütün delikanlılar:

— Fatma mı, diyorlardı, ondan dünyada ekmek çıkmaz!

Genc kadın da kendisinden emindi. Hiçbir maddî güzelliğin, üzerinde tesir yapamıyacağını biliyor, kırpılan siyah bir göze, kıvrılan kaytan bir bıyığa kat'iyyen ehemmiyet vermiyordu.

***

Geçen yaz, yirmi bir yaşına girmiş yeni kur'a erlerinin köyden ayrılması her evde büyük bir hareket uyandırmıştı. Oğulların, kocaların güle oynaya hazırlanmalarına mukabil zayıf ve hassas anne, zevce kalbleri hafiften teessüre kapılmışlardı. Ayrılığın ruhlarında uyandırdığı hasret acıları bazılarının yanaklarından gözyaşları şekline girmiş dökülüyordu. Bekirin annesi Ayşe kadın da ağlıyanların içinde idi. Büyük oğlu Mahmud da yeni kur'a erlerile birlikte hareket edecekti. Köydeki bu hay huy Bekirin hal ve tavırlarında büyük bir değişiklik yapmıştı. Artık Fatma ile karşılaştığı zaman eski tehalük ve heyecanı göstermiyor, genc kadının parmaklarını ateş gibi yanan ellerinin arasına aldığı vakit yüzü gerginleşiyor, gözleri boşluğa dalıyor, sesi esrarlı bir ahenk takınıyordu .

Genc kadın mahçub ve şaşkın ellerini yavaş yavaş geri çekmek mecburiyetinde kalıyordu.

Fatma, bazan delikanlıyı tarlada çalışırken, uzaktan hiç haberi olmadan derinden tetkik ediyor, Bekirin kendi kendine gizliden muayyen bir karar vermiş olduğu kanaatine varıyordu. Eskisi gibi onu nereye giderse gitsin peşinden takib etmek ısrarını göstermek şöyle dursun, başbaşa yalnız kalmaktan bile ihtiraz eder gibi görünüyordu.

Beraber oldukları vakit de pek az konuşuyor, ağzını açtığı vakit mevcudiyetindeki sırrı hemen meydana vuracağını sanıyordu.

Bekirin ağabeysi Mahmud annesinin elini öperek veda etmeğe geldiği vakit odada büyük bir kalabalık vardı. Fatma mütemadiyen eteğinin tersile gözlerini siliyor, Bekir, hiç durmadan omuzlarını silkiyor, başını sallayordu.

Mahmud annesinin yanından ayrıldıktan sonra Bekire doğru geldi. Yüzünü, gözlerini öptü:

— Artık, dedi, babam ihtiyarladı, ailenin tek erkeği burada sen kalıyorsun demektir..

Fatma da delikanlının sözünü tamamlamak istedi:

— Evet, Bekir artık çocuk değil.. Tabii evde, senin yokluğunu belli etmemeğe çalışacak..

Bekir, sesi ihtizazlı, gözleri dolu birden yerinden kalktı:

— Belli olmaz!

Diye dışarıya doğru yürüdü. Kapıda bir tereddüd ânı geçirdi. Köşede elini şakağına dayamış dalgın oturan ihtiyara seslendi:

— Babacığım, az bana gelsene!

Annesi de ihtiyarın arkasından koştu. Oğlunun babasile konuşlarına kulak verir vermez avludaki direğe dayandı:

— Bekir, diye bağırdı, sen olsun bizi bırakma!..

Genc çocuk Ayşe kadının dizlerine kapandı:

— Benim için gam yeme ana, dedi, askerde buradakinden daha çok işe yarayacağımı sanıyorum.. Ondan ötürü ben de gitmek isteyorum.

Oradakilerin hepsi merak ve heyecan içindeydiler. İhtiyar titrek adımlarla geri döndü:

— Bekir de, dedi, ağasile beraber gitmek isteyor.. Bunda ağlanacak, hayıflanacak bir şey yok.. Babasının yolunda yürüyor.. Ben de çağırılmadan gönüllü yazılmıştım.. Bekir, nahiyede okumuş olduğu için onu gedikli subay mektebine alırlar. Ailemizden bir küçük zabit yetişirse ne büyük şeref!

***

Yemek, büyük bir sükût ve tevekkül içinde yenilip bitirildi. Bekir, dağarcığını hazırlayabilmek için erkenden yukarıya çıktı. Fatma evine gitmek üzere herkesle vedalaştı. Fakat sokak kapısından geçeceği yerde sessizce merdivenleri tırmandı. Bekir, daha yatmamıştı. Sedirin üzerinde başını ellerinin içinde sıkmış hareketsiz oturuyordu. Fatma onu kolundan çekerek daldığı rüyadan uyandırdı. Delikanlı, neye uğradığını bilmeden yerinden fırladı. Fatma:

— Gel, Bekir!

Diye onu kucakladı. Delikanlı bu hulyaya benzer hal içinde bütün benliğini genc kadının arzusuna terketmiş, başı yavaş yavaş onun omuzları üzerine düşmüştü.

Hadiye İclâl

SON HABERLER

Hava kongresi bitti

Dün, idarî rapor kabul edildi ve yeni merkez heyeti seçildi

[Baş tarafı 1 inci sahifede] rum başkanı Şükrü Koçak ve alâkadar encümenler tarafından verilen izahata ıttılâ peyda edildikten sonra tesvib edilmiştir.

Kurultay bunu takiben kurum genel merkez heyetini seçmiş ve kurumun mesaisi ve uçucu gençliğin muvaffakiyetleri hakkındaki takdirlerini bildirmiştir.

Reis Hilmi Uran, yeni merkez heyetine çalışmalarında başarılar ve delegelere de muhitlerinde kurumun inkişafına en geniş mikyasta yardım edecek muvaffakiyetler dileyerek kurultayın mesaisine nihayet vermiştir.

Yeni merkez heyeti

Kurumun nizamnamesi mucibince genel merkez heyetine aşağıdaki zevat seçilmiştir:

Abdülhak Fırat (Erzincan meb'usu), Abidin Daver (İstanbul), Ali Rıza Erten (Mardin), General Cemal Mersinli (İçel), Cemil Uybadın (Tekirdağ), Cevdet Kerim İncedayı (Sinob), Emin Aslan Tokat (Denizli), Esad Uras (Amasya), Faik Ahmed Barutçu (Trabzon), Hakkı Ungan (Van), Hamdi Ülkümen (Trabzon), İrfan Ferid Alpaya (Mardin), Kâmil Dursun (İzmir), Kâzım Okay (Konya), General Kâzım Şevüktekin (Diyarbakır), Mahmud Nedim Zapçı (Malatya), Muhiddin Baha Pars (Bursa), Dr. Mustafa Cantekin (Çorum), Nakiye Elgün (Erzurum), Rahmi Apak (Tekirdağ), Sabit Saracoğlu (Elâzığ), General Seyfi Düzgören (Mardin), Süreyya Yiğit (Kocaeli), Şevki Ergun (Konya), Şükrü Koçak (Erzurum), Türkân Örs (Antalya), General Zeki Soydemir (Erzurum), Dr. Zihni Ülgen (Bolu), Zülfi Tiğrel (Diyarbakır), Kemal Zaim (Merkez Bankası genel direktörü).

Yedek azalıklara da aşağıdaki zevat seçilmiştir:

Fethi Altay (Elâzığ meb'usu), İskender Artun (Erzurum), Kemaleddin Kamu (Rize), Ziya Arkant (Yozgad), Hamdi Selçuk (Hatay), Remzi Ünlü (İsparta), Osman Erçin (Manisa).

Bu intihabın akabinde toplanan genel merkez heyeti de Şükrü Koçak (Erzurum) un reisliğinde, yeni idare heyetini seçmiştir. f

Kadın yüzünden bir cinayet daha

Genc bir otobüsçü tabanca kurşunile öldürüldü

Dün sabah Beyoğlunda kadın yüzünden bir cinayet daha olmuş, genc bir otobüsçü tabanca kurşunile öldürülmüştür. İçerenköyünde Üsküdar caddesinde oturan 32 yaşlarında bir kaç otobüs işleten Halil, bir müddet evvel Nebahat adında hafif meşreb bir kadınla tanışmış ve bu kadını dost tutmuştur. Tarlabaşı caddesinde 20 numarada oturan Nebahat, komşularının söylediğine nazaran kazancı yerinde olan bu genc dostile yaşamakta devam ederken yeni bir maceraya atılmaktan kendini alamamıştır. Fakat, Nebahatin son zamanlardaki mütereddid hareketi Halilin üzerinde bazı şüpheler uyandırmış ve genc adam, dostunu oldukça sıkı bir göz hapsine almıştır. Yalnız evine merbut olan Halil, haftanın bir iki gecesini Nebahatin yanında geçirmekte ve sair geceler İçerenköyündeki evine gitmektedir. Evvelki gece de İçerenköyüne giden Halil, dün sabah erkenden İstanbula geçmiş ve saat 8,30 da Tarlabaşındaki eve uğramıştır. Halil kapıyı cebindeki anahtarla açarak içeri girince merdivende Hayri Aydınoğlu adındaki şahısla karşılaşmıştır. Halil, sabahın henüz erken saatinde Nebahatin evinde bulunan erkekten şüphelenmiş ve kendisine ne sebeble evde bulunduğunu sormuştur. Bu suretle iki erkek arasında şiddetli bir boğuşma başlamıştır. Fakat iri yarı bir genc olan Halil, Hayriyi adamakıllı hırpalamağa başlamıştır. Tam bu sırada tabancasını çıkarmağa muvaffak olan Hayri, bir kaç el ateş etmiş, çıkan kurşunlar Halilin muhtelif yerlerine isabet ettiğinden derhal ölümüne sebebiyet vermiştir. Vak'ayı müteakıb katil, bir taksi otomobiline binmiş ve Beyoğlu polis merkezine giderek teslim olmuştur.

Hayri, dün öğleden sonra mevcuden Adliyeye getirilmiş ve Sultanahmed Üçüncü Sulh Ceza mahkemesinde sorgusu yapıldıktan sonra tevkif edilmiştir.

Evvelki günkü cinayetlerin failleri de tevkif edildi

Fenerde eski nişanlısı Esmanın oturduğu eve giderek, sarhoşlukla gürültü patırdı eden ve bu sırada gelen komşulardan Mustafayı öldüren gemici Hüseyin, dün sabah Adliyeye getirilmiş, Sultanahmed Birinci Sulh Ceza mahkemesinde sorguya çekilmiştir. Sorgusunda, sarhoş olarak Esmanın oturduğu eve gittiğini, kızın anası Fatmanın kendisini içeriye sokmak istemediğini, zorla girdiğini ve içeride Hasan adlı birini gördüğünü, Fatmanın vaveylâsına gelen komşu Mustafa adlı gencin kapıyı kapatarak üzerine saldırdığını, bu sırada Hasanın da silâh çıkardığını ve bu suretle nefsini müdafaa yollu bıçak çektiğini söyleyerek, «artık ondan ötesini bilmiyorum.» demiştir. Tevkif edilmiştir.

* Beşiktaşta karısı Asiyeyi bıçakla öldüren hasırcı Ahmed de, dün sabah Müddeiumumilikçe Dördüncü Sorgu Hâkimliğine gönderilerek, hakkında tevkif müzekkeresi kesilmiştir. Ahmed, karısını, ihaneti sebebile öldürdüğü iddiasındadır.

Okyanusta da emniyetsizlik

Bir Amerikan transatlantiği fevkalâde muhafaza tedbirlerile sefer ediyor

Nevyork 25 (a.a.) — İngiltereden Amerikan mültecilerini vatanlarına götürmek üzere İrlandaya hareket edecek olan President Roosevelt gemisini, hareketinden evvel muhafaza etmek için, Birleşik Amerika makamatı fevkalâde tedbirler ittihaz etmiştir. Gemi mürettebatının her ferdi sorgulara çekilmiş ve vesikaları sıkı bir muayeneye tâbi tutulmuştur. Mürettebatın koğuşları karış karış muayene edilmiştir.

Gece parlak bir surette tenvir edilmiş olarak seyrüsefer edecek olan gemiden, hiç bir telsiz muhaberesi yapılmıyacaktır.

Rex'in hareket etmemesi harble alâkadar değil

Nevyork 25 (a.a.) — İtalyan denizyolları şirketi bürosunun ifade edebildiğine nazaran Genes limanına merbut Rex vapurunun hareketinin teahhürile harb vaziyeti arasında bir münasebet mevcud değildir.

Belçika mültecileri

Amerika, felâketzedelere yardım için geniş tedbirler hazırlıyor

Vaşington 25 (a.a.) — Büyük Britanya elçisi Lohian, Fransız ve Belçikalı mültecilere yapılacak yardım tedbirleri hakkında Hull ile görüşmüştür.

İyi haber alan mahfiller, Birleşik Amerika hükûmetinin bu hususta Amerika kızılhaç cemiyetile elbirliği yapmak çarelerini tetkik ettiğini bildirmektedirler.

Yardım için 15 milyon dolar ayrılacak

Vaşington 25 (a.a.) — Connecticut demokratlarından iki senatör, Polonya, Norveç, Holanda, Belçika ve Finlandiya harb kuponları için 15 milyon dolar tahsisat verilmesini istemişlerdir.

Roosevelt'in istediği teslihat tahsisatı kabul edildi

Vaşington 25 (a.a.) — Meclis, Amerika hava kuvvetlerinin tevsii için istenen bir milyar 152 milyon dolar tahsisatı 1 reye karşı 391 reyle kabul etmiştir.

Daha evvel Ruzvelt, matbuata yaptığı beyanatta 50 bin pilot yetiştirmek niyetinde olduğunu bildirmişti.

Türk heyeti dün Londradan ayrıldı

Londra 25 (a.a.) — Meb'us ve gazetecilerden mürekkeb 16 kişilik Türk heyeti, Türkiyeye avdet etmek üzere bu gün İngiltereden hareket etmiştir. İngilterede ikametleri 9 gün süren gazeteciler, askerî ve bahrî üsleri, muhtelif silâh fabrikaları ve bahrî tezgâhları ziyaret etmişlerdir.

Almanlar bir Amerikan vapurunu musadere ettiler

San Fransisko 25 (a.a.) — Bergendeki Alman makamları Mac Cormick vapurunu musadere etmiş ve kumpanyaya vapuru tahliye ettikten sonra Amerikaya iade edeceklerini bildirmişlerdir. Kumpanya ganaim mahkemesine müracaat etmiştir.

Fransız âyan encümeninde

Paris, 25 (a.a.) — Âyan Hariciye Encümeni, dün öğleden sonra toplanmış, encümen reisinin beynelamilel diplomatik vaziyet hakkında verdiği etraflı izahatı dinlemiştir. İçtimaın sonunda, encümen, müttefik orduların zaferine olan sarsılmaz itimadını beyan etmiştir.

Felemenk Hindistanı için Avustralya da Japonya ile anlaştı

Camberra 25 (a.a.) «Röyter» — Avustralya Hariciye Nazırı beyanatta bulunarak harbin Felemenk Hindistanının statükosuna tesir etmiyeceği hakkında Avustralya ile Japonyanın karşılıklı olarak teminat verdiklerini bildirmiştir.

Ayni zamanda icra komitesi reis muavini, dokuz komünist gazetesinin kapatıldığını tebliğ etmiştir.

Yıldırımdan öldü

İzmit, (Hususî muhabirimizden) — Kandıranın Ballı köyünden İmrullah isminde bir adam, köyden kasabaya gelirken, şiddetli yağmura tutulmuş ve yıldırım isabet ederek ölmüştür.

Vekiller ve Koordinasyon heyetleri toplandı

Ankara, 25 (a.a.) — İcra Vekilleri Heyeti bugün saat 11 de Başvekil Dr. Refik Saydamın başkanlığında toplanmıştır.

Ankara, 25 (a.a.) — Koordinasyon heyeti bugün saat 9,30 da toplanarak müzakerelerde bulunmuştur.

Başvekilin çayı

Ankara, 25 (Telefonla) — Başvekil bugün Hava Kurumu kurultay azalarına, Meclis reisi, vekiller ve meb'usların da hazır bulunduğu bir çay ziyafeti vermiştir.

Belgrada gelen Alman çalğıcıları

Tezahürata meydan vermemek için hemen geri dönmüşler!

Berne 25 (a.a.) — Belgrad ve Zagrebde flarmonik konserlerinden, Yugoslav makamları Alman artistlerinin ve kendilerine refakat eden bazı kimselerin üzerinde silâh buldukları için vaz geçildiğine dair verilen haberleri Berlin tekzib etmektedir.

Bu tekzibi neşreden Basner Nachrichter gazetesinin muhabiri, nazi mahfillerinde Belçika ve Holanda istilâsını takib eden günlerde yapılan tezahürat kabilinden hâdiselere meydan vermemek üzere Berlinin Yugoslav makamlarile bu konserlerin verilmesinden sarfı nazar ettiklerinin söylendiğini ilâve etmektedir.

Yeni valiler

Denizli 25 (a.a.) — Vilâyetimiz valiliğine tayin olunan Erzincan Valisi Osman Nuri Tekeli dün şehrimize gelmiş ve bu gün işe başlamıştır.

Maraş 25 (a.a.) — Erzincan valiliğine tayin edilen şehrimiz Belediye reisi Dr. Sükûti Tukel yeni vazifesine gitmek üzere dün şehrimizden ayrılmıştır.

Çin, Hicaza mümessil gönderdi

Beyrut 25 (a.a.) — Çinin İnsissüud Arabistanı nezdinde mümessil tayin edilen zat, Kral namına şehir valisi tarafından kabul edilmiştir. Çin, ilk defa olarak bu memleket nezdinde temsil edilmektedir.

Belçika ve Holandadan İngiltereye geçen talebelerimiz

Ankara 25 (a.a.) — Belçika ve Holandada tahsilde bulunan talebelerimizden 31 kişinin salimen İngiltereye muvasalat ettikleri hakkında Hariciye Vekâletine malûmat gelmiştir. Bu talebelerimizin isimleri öğrenilince ayrıca ilân edilecektir.

Edirnede kadastro konferansı

Edirne 25 (a.a.) — Dün, Edirne Halkevinde General Kâzım Dirik, Vali Ferid ve Parti reisi Feridin de hazır bulunduğu kadastro konferansı enteresan ve çok faydalı olmuştur.

Alman - İsveç kumandanlarının mülâkatı

Stokholm 25 (a.a.) — Norveçteki Alman kuvvetlerinin kumandanı General Falkenhorst'un salı günü İsveç - Norveç hududunda, İsveç ordusu başkumandanı General Thoernell ile bir mülâkat yaptığı dün akşam bildirilmiştir.

Bu mülâkat esnasında pratik cihetlere aid bazı mesail görüşülmüştür.

Almanlar, mülteci dolu bir vapuru batırmışlar

Londra 25 (a.a.) — İçinde Belçikalı yeni mülteciler olduğu halde İngiltereye gitmekte olan bir Belçika gemisinin düşman tarafından batırılmış olmasından korkuluyor. Bunların akıbeti hakkında daha evvel İngiltereye gelmiş olan mülteciler arasında büyük bir endişe mevcuddur.

KISA HABERLER

* Rabat, 25 — Cebelüttarıktan gelen ilk kadın ve çocuk kafilesi buraya gelmiş ve çok samimî bir surette karşılanmıştır.

* Boston, 25 — Boksör Armstrong, Zanelli'yi yenerek dünya şampiyonluğunu muhafaza etmiştir.

İtalyaya ihracat

Gönderilecek mallar için peşin para istenecek

Ticaret Vekâleti tarafından ihracat firmalarına İtalyaya ihrac edecekleri maddelerin büyük bir kısmının klering yolile ihrac edilmemesi hakkında tebligat yapılmıştır. Dün bu firmalara İtalyadan taleb olunacak arpa, çavdar, kuru sebze, balık, zeytinyağı ve tütün için peşin döviz istenmesi bildirilmiştir.

Ticaret Vekâletinin böyle bir karar ittihazına sebeb, İtalyada klering bakiyesi olarak 3,000,000 Türk lirasının bloke olarak kalması gösterilmektedir. Esasen bu maddelerin İtalyan - Türk ticaret anlaşmasındaki kontenjan miktarları dolmuş bulunmaktadır.

Piyasada bu karar büyük bir alâka ve dikkatle karşılanmış, ihracat tacirleri bu şekilde İtalyan firmalarile temasa geçmişlerdir.

İtalyan gemileri gitti

Romadan verilen bir emirle limanımızdaki İtalyan gemilerinin hepsi ve balıkçı tekneleri evvelki gece ve dün sabah limanımızı terkederek İtalyaya müteveccihen yola çıkmışlardır. Yalnız yeni gelmiş olan bir İtalyan vapuru limanımızda yük boşaltmaktadır.

Yaptığımız tahkikata göre İtalyan muntazam postaları gene limanımıza gelerek başka memleketler için eşya alacaktır.

Dün İtalya ile iş yapan şehrimizdeki firmalara İtalyadan Akdenizdeki kontrol müşkülâtı dolayısile İtalyanın deniz yolile nakliyatı kaldırmak kararını verdiği bildirilmiştir.

İzmir limanında

İzmir (Hususî) — Bir müddettenberi limanımıza uğramıyan İtalyan vapurları, eskisi gibi, normal seferlerine devama, ithalât ve ihracat eşyası üzerine iş yapmağa başlamışlardır.

Ancak klering yolile muamelenin bazı kısımlarda iyi işlemediği görülmüştür. Bu meyanda İtalyanın bizden alacağı hurda demir de vardır. İtalyan alıcılar, serbest döviz üzerine iş yapmak istemekte ve İzmirde ihraç için hazırlanmış hurda demiri almamaktadırlar. Kontenjan listesi dolmuştur. Bu itibarla tacirler yeni bir anlaşmaya lüzum göstermektedirler.

Karabükün demir imalâtı

Faaliyete geçmiş olan Karabük demir ve çelik fabrikaları ince hadde - hanesi şimdiye kadar imal programına dahil olmıyan 10 milimetreden düşük çubuk imalâtına da başlayacak ve 2 milimetreye kadar çubuk yapacaktır. Bu suretle çivi imalâtı için haricden ithalâta lüzum kalmıyacaktır. Memleketimizdeki çivi fabrikaları senede 40 bin ton demire muhtac bulunmakta - dırlar.

Bugünkü muharebelere göre

Hitler'in Asıl Hedefleri

Bir faraziye olan Şimal ve Manş denizleri sahillerine inerek İngiltereye hücum planında varılan merhaleler

— Yazan: General Brossè —

Gerek Polonya harbi, gerek Norveç harbindeki bazı hâdiseler, 1918 deki büyük çarpışmalardan edindiğimiz modern muharebe intıbaını zihnimizden tamamile silmemiz lâzım geldiğini bize göstermiştir. Vistule ovalarında ve İskandinavya vadilerinde, zırhlı fırkaların nekadar sür'atle ilerilediğini, alçaktan uçan tayyare sürülerinin bunları nasıl takviye ettiklerini gördük. Fevkalâde kahraman, fakat ellerinde mitralyözden başka silâhları olmıyan Polonya askerleri, sağlam zırhların himaye ettiği tanklara karşı ne yapabildiler? Tüfekten başka silâhı olmıyan Norveçliler ne yapabildiler?

Seri motörlü harb silâhlarile mücehhez ve kuvvetli müsellâh düşmanlar karşısında ,harekâtın, bundan evvelki taarruzlardan daha şiddetli ve daha hareketli olmasına intizar etmeliyiz. Bir zırhlı fırkanın yapacağı hareket, bir süvari fırkası hareketinin daha kuvvetlisi, daha canlısı ve daha geniş sahayı kaplayanıdır.

Fakat, zırhtan kabukları içine saklanan bu cüzütamlar, içine girdikleri arazide yerleşmezler. İşleri, işgal değildir. Ordunun önü sıra ileri saldırıp, kendi cinslerinden bir başka kuvvetle karşılaştıkları zaman, ileri gidişlerinden daha seri bir seyirle geri dönmeğe mecbur kalırlar.

Yani, modern bir büyük meydan muharebesinin ilk safhalarında, aynı kuvvetlere sahib iki düşman arasında göreceğimiz manzara, süreksiz çarpışmalar ve bazan telâşlı ricatler olacaktır.

Buna mukabil, bu korkunc modern aletlerin gerisinden gelen küllî kuvvetler, hiç şüphesiz metodla ilerliyecekler, bir harb meydanından ötekine, -ekseriya gece yürüyüşlerile- geçerek gidecekler-dir.

***

Geçen yedi ay zarfında ve garb cephesi âtıl durduğu müddetçe, «Hitler ne yapacak?» suali mütemadiyen tekrar edildi. Bugün cevab hazırdır. Hâdiseler konuştu. Hitler'in ne yaptığını görüyoruz. Fakat, bugüne kadar yaptığı işlerde, hâlâ karanlık noktalar var. Asıl

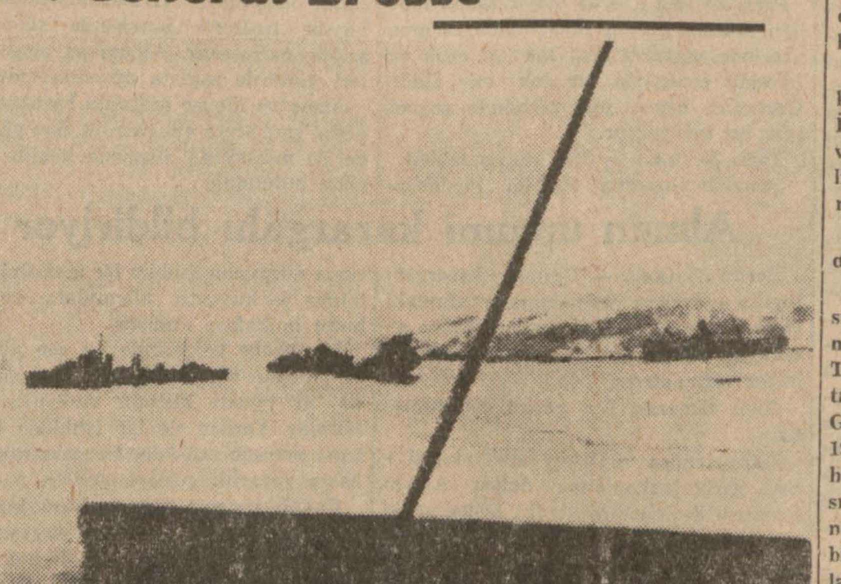

Norveç harblerinden bir manzara: Narvik fiyorunda Alman torpito filotillâsile nakliye gemilerinin imhası

maksadları nelerdir? Günahsız üç bitarafın tamamiyetini ihlâl etmekten kasdı ne olabilir? Bir müddettenberi Holandada, Belçikada ve Lüksemburgda cereyan eden hâdiseler nasıl bir inkişafa gidebilir?

. Şüphe yok, ki bu meseleleri tetkik etmek, bugün bir cür'et olur. Kehanet devrinde değiliz. Bu kadar muhataralı bir yola girerken, çok ihtiyatkâr davranmak icab eder. Kehanette değil, sadece birkaç tahminde bulunabiliriz:

Birinci faraziye

Harbin, geçen 1 eylûldenberi geçirdiği safhalara umumî bir nazar atacak olursak, sarsılmaz bir inadla takib edilen hâkim bir fikrin inkişafını görürüz. Hitler, başlıca düşmanının İngiltere olduğunu ve herşeyden evvel onu tepelemek istediğini müteaddid defalar söyledi. Şimdiye kadar yaptığı işler, bu maksadını tamamen teyid ediyor.

Harbin daha ilk günlerinden itibaren, denizaltı faaliyeti, azamî haddini buldu. Almanların, İngiliz deniz ticaretine karşı, taarruzlarını uzunuzadıya hazırladıkları muhakkak gibi görünüyor. Führer, yaşamak için, her nevi ithalât yapmak mecburiyetinde bulunan İngiltereyi, herhalde aç bırakmak isteyordu.

Bu plânın, denizaltı deteksyonu denilen, tamamen fennî bir usul sayesinde nasıl akim kaldığı malûmdur.

Denizaltı gemilerinin aşikâr aczi karşısında, Almanya İngiliz ticaret gemilerini imha etmek için bir başka usul aradı ve mühendisleri, kendisine, yepyeni bir alet getirdiler: Miknatıslı mayın. Fakat, bunun tesiri de kısa sürdü.

Düşman, cesaretini kaybetmeden, Şimal denizinde hava ve deniz mücadelesini artırdı. Alman bombardıman tayyareleri, orada, münferid sefer yapan yük gemilerini, hatta balıkçı gemilerini kovaladılar. Fakat bu usul de verimsiz oldu.

İşte, İngiltere aleyhindeki mücadele, o zaman sevkülceyşî şeklini aldı. Norveç taarruzu, Almanların, denizaltı ve deniz tayyare üsleri zaptetmesi imkânını verdi. Bunlar sayesinde, Büyük Britanyaya karşı yapacakları hareket, Baltık ve Şimal denizleri limanlarından yapacakları harekete nazaran daha kuvvetli olacaktı. Holandaya ve Belçikaya vaki olan bugünkü taarruzu, bu maksadla hazırlanmış olan geniş hareketin son safhası telâkki edebiliriz. Bu hüküm doğru ise, Hitler'in esas maksadı, Flandres sahillerine sahib olmak suretile, Pas de Calais'den Bergen şimaline kadar, İngiltereyi kısmen kuşatan bir yarım daire elde etmek olabilir. Bu takdirde, denizaltı gemileri, tayyareler ve deniz tayyareleri, biribirine yakın ve mükemmel üslere sahib olacaklar, bu sayede, yeni masraflara meydan kalmadan, İngiliz deniz ticaretine karşı açılan mücadeleye tekrar devam edebileceklerdir.

Norveçte, Alman deniz kuvvetlerinin mühim bir kısmı kaybolduğu nazarı itibara alınırsa, Alman diktatörünün bu büyük fedakârlıkları göze almış olması, yukarıki tahmini azçok teyid eder mahiyettedir.

12 mayıs akşamına kadar, Şimal denizinden Rhin'e kadar olan sahadaki harekâtta, bu noktai nazarı yanlış gösterecek hiç bir şey olmamıştır.

İkinci faraziye

Holandaya yapılan hücumun, İngiliz-Fransız ordularına müteveccih geniş manevranın başlangıcı olması ihtimali yok değildir ve bu takdirde, 1914 te, Moltke tarafından şekli değiştirilen meşhur Schlieffen plânı, yeniden tatbik edilmek istenilmiştir. Eğer böyle ise, Alman erkânıharbiyesinin maksadı, Belçikalıların imdadına koşan müttefik kuvvetlere karşı büyük bir zafer kazanmak, sonra, makineli fırkalardan mürekkeb büyük kütlelerle bu kuvvetlerin takibine koyulmak, telâşlı bir ricatin tevlid edeceği kargaşalıktan istifade ederek şimal hudundaki müstahkem mevzilerimizi sür'atle zaptetmekti. Bunu müteakıb, seyir halinde bulunan cenah, Parise doğru yoluna devam edecek, muvaffakiyet halinde, Troyes'ye ve Jura'ya kadar gidecekti.

Üçüncü faraziye

Halihazırdaki taarruzlar, bir kuşatma manevrasının ilk safhasını da teşkil edebilir. Bu takdirde, ihtiyat kuvvetlerimizin küllî kısmı Belçikada harbe başlayınca, bir Alman ordu grupu İsviçreye saldıracak ve Jura'dan sür'atle geçerek, Franche Comte'den, Seine havzasından ve soldaki eyaletlerinden dolaşmak suretile Fransayı istilâya çalışacaktı. O zaman, Alman kıskacının iki ayağı, Parisi müşterek hedef ittihaz edecekti.

Dördüncü faraziye

Hitler'in, Holandayı, Belçikayı ve Lüksemburgu istilâ etmek suretile, bütün ihtiyat kuvvetlerimizi o tarafa çektikten sonra, serbestçe Balkanlara hücum etmek fikrinde olduğu mütaleası ileri sürülmüştü. Bu derece büyük mikyasta harb vesaiti sarfını icab ettiren bir taarruzun, alelâde bir askerî tenezzüh olması ihtimali pek zayıftır.

Almanların, İsveçe asker ihrac etmeleri de imkânsız değildir.

Fakat böyle bir hareket, hâlâ Norveçi işgal altında bulunduran kuvvetlerle idamesi pek müşkül olan muvasalayı düzeltmek için yapılabilir. Bugünkü taarruzla alâkası olamaz.

Azçok varid faraziyelere burada nihayet veriyoruz. Faraziye sahası hududsuzdur. Hitler'in hakikî maksadlarını bize ancak ati gösterecektir.

General Brossé

Esnaf cemiyetlerinin açtığı hastane

Esnaf hastanesinde dün yapılan toplantıda bulunanlar

Evvelce bir dispanser, sonra bir revir halinde kurulan son şekli 25 yataklı bir hastane olan İstanbul Esnaf cemiyetleri hastanesinin Alemdarda yeni bir binada modern bir şekilde yerleşmesi münasebetile dün hastanede bir toplantı yapılmıştır.

Bu toplantıda Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul müfettişi Fikret Sılay, Mıntaka Ticaret müdürü Avni Sakman, Şehir Meclisi azalarından bazıları, Matbuat mümessilleri, şehrimizin tanınmış doktorları bulunuyordu. Başhekimin delâletile hastane gezilmiş, bu binada 48 yataklı olarak kurulan modern ameliyathaneleri, doğum kısmı, kadın ve erkek kısımları her türlü fennî tesisatile İstanbul esnaf cemiyetleri ve bu işte çalışanlar için cidden iftihar edilecek bir mahiyette olan bu müessese takdirle karşılanmıştır. Yalnız esnaf ve ailelerinden mürekkeb olan hastaların ayrı ayrı hatırları sorulmuştur.

Hastanenin gezilmesinden sonra Esnaf cemiyetleri müşterek yardım teşkilâtı namına Osman Faiz ve Başhekim birer nutuk söylemişlerdir. Buna mukabele eden Parti müfettişi Fikret Sılay görülen intizamdan ve gösterilen gayretten dolayı takdirlerini söylemiştir. Bundan sonra davetliler hazırlanan büfede izaz edilmiştir.

Yeni harb karşısında Sovyetlerin vaziyeti

[Başmakaleden devam] hassa bunlardır. İskandinavyanın ve bilhassa İsveçin ve belki de Balkanların statükoları da aklen ve mantıkan bu anlaşmada kendi yerlerini bulmuşlar ve almışlardır denebilir. Nitekim İsveç devletinin bitaraflığı işte mahfuz kalmıştır ve kalmaktadır. Polonyanın taksimi neticesinde Rus hududunun Rumanya şimaline, Slovakya ve Macaristana kadar uzanmasında ise Sovyetlerin Balkanlara aid endişelerinin bir nevi teminatını görmek mümkündür. Bu vaziyet vaktinde dahi ekseriyetle böyle telâkki ve tefsir edilmişti.

Rusyanın Balkanlara inmeğe teşebbüs etmesi ihtimallerine karşı bazı memleketlerden akseden tehdidkâr denilecek kadar şiddetli itiraz ve muhalefet sadalarına mukabil Rusya uzun müddet sükûtla mukabele ettikten sonra şimdi başka taraflardan gelmesi melhuz ayrı ihtimallere karşı Moskovanın itiraz ve muhalefet sesi yükseldiğine şahid oluyoruz. Filhakika Moskovanın dediği gibi Balkanlar her hangi taarruza karşı kendilerini var kuvvetlerile müdafaa ve bu bahiste kendilerine gelebilecek yardımlardan dahi azamî istifade edeceklerdir.

Türkiyenin haklı bir endişe ile şarkî Akdenizle Balkanlar emniyetine dair akdettiği karşılıklı yardım taahhüdlerinde baş şart olarak bu taahhüdlerin memleketimizi Rusya ile her hangi derecesinde bir ihtilâfa sevketmemesi vardır. Türk - Rus dostluğu son tarihin bellibaşlı mes'ud hâdiselerinden bir mühimmi olmak itibarile Türkiyenin en müşkül şartlar içinde dahi bu dostluğu bilhassa korumağa itina etmiş olmasında anlaşılmıyacak bir cihet yoktur.

Sovyetler Cumhuriyeti yeni harbin onu yapmakla meşgul sayılı muhariblere münhasır kalmasına taraftar olduğu anlaşılıyor, ki cereyan halindeki büyük hâdiselerle teakubu melhuz feci ihtimaller önünde mes'uliyetlerini müdrik her büyük devlete yaraşan da budur. Nihayet büyük küçük bütün devletler arasında insanlığın selâmetine mesned olan muvazenenin mahfuz kalması lâzımdır. Biz Rusyayı Müttehid Amerika Devletleri büyük cumhuriyetinden sonra ve ondan daha fazla bir ehemmiyetle bu düstura kıymet veriyor görüyoruz.

Bunun böyle olması ise gayet tabiidir. Avrupadaki muvazenenin bilkülliye yıkılması elbette Amerikadan evvel ve elbette ondan daha ileri bir ölçüde Rusyayı alâkadar eder de onun için.

YUNUS NADİ

HEM NALINA HEM MIHINA

Havacılık çalışmaları

Türk Hava Kurumunun 7 nci kurultayı Ankarada toplandı. Havacılığın medeniyet ve millî müdafaa bakımından milletlerin hayatı üzerindeki büyük tesirleri meydandadır. 1909 da daracık Manşı zor geçen tayyare, şimdi koca Okyanusları birer göl haline getirmiştir. Çünkü, dün, kutubda buzlar arasında mahsur kalan kâşifleri, ilim ve fen adamlarını kurtaran bu medeniyet vasıtası, bugün, cephe gerilerindeki sakin şehirlere ölüm ve harabî saçan bir «belâyi asümanî» olmuştur. Tayyarenin tahrib ve imha aleti olduğu kadar müdafaa vasıtası olduğunu da harb sahalarından gelen haberlerden hergün muntazaman öğreniyoruz.

1935 te toplanan altıncı Hava Kurumu kurultayında Büyük Millî Şef İsmet İnönü tayyarenin korkunc imkânlarını ve kudretini bugün tahakkuk eden şeklile saydıktan sonra, gür sesile bağırmaktan çekinmemişti:

«— Türkiye için hava tehlikesi vardır.»

Onun kuvvetli ikazı, havacılık karşısında, uykuya benzer bir rehavete dalmış olan hepimizi azçok uyandırdı ve Türk Hava Kurumu o tarihtenberi gittikçe artan bir hızla çalışmağa başladı. Gönül isterdi ki İsmet İnönünün sesi, 1935 te değil, 1925 te gürlesin ve Türk havacılığı çok daha feyizli neticeler alsın. Fakat 1935 mayısının 24 üncü günündenberi yapılan işler de az değildir; bilâkis! Kurumun, kanunî sebebler dolayısile para toplama bakımından daralan faaliyeti asıl havacılık bakımından çok genişlemiştir. Hava Kurumunun değerli Başkanı Şükrü Koçak eski bir tayyareci sıfatile kanadlı bir nesil yetiştirmek yolundaki faaliyetlere ehemmiyet vermiştir. Dün çok para toplayan, fakat az kanad yetiştiren Kurum, bugün az para toplayan fakat çok kartal yetiştiren bir teşekkül olmuştur.

Şükrü Koçağın kurultayda okuduğu raporundan bir kaç rakam almama müsaadenizi dilerim: Kurumun azası 500,036 kişiye çıkmıştır.

Tayyare piyangosunun ilgası ve istihsal maddelerinden alınan yüzde iki aidatın alınmaması hakkındaki kanunlar üzerine son yıllarda 5 milyon liraya kadar çıkmış olan gelir 1939 da 1 milyon 536 bin liraya inmiştir. Fakat hakikatte aynı kaynakların verdiği gelir devlet bütçesine geçmiştir.

Varidatın azalmasına mukabil plânörcülük, motörcülük, paraşütçülük, modelcilik gibi asıl havacılık faaliyetleri çok artmıştır. 10 temmuz 1936 da çalışmağa başlayan İnönü plânörcülük kampı bir düzine plânörle işe başlamışken bugün 263 plânörle çalışmaktadır. 1935 ten 1938 e kadar yetiştirilen plânörcüler 535 iken o vakittenberi 1219 a çıkmıştır. İlk çadırlı kampın yerinde şimdi 226,000 lira kıymetinde tesisler kurulmuştur. Etimesğut'daki motörlü tayyare kampında 1937 den 1938 sonuna kadar 72 pilot yetişmişken şimdi yekûn 193 ü bulmuştur; 14 talim tayyaresi de 52 ye çıkmıştır. Burada da yeni bir mekteb ve hangarlar yapılmıştır.

Türk çocuklarını küçük yaştan tayyareciliğe heves ettirmek için açılan modelcilik faaliyeti, bir çok mekteblere ve öğretmenlere tamim edilmiştir. Modelcilik bu sene daha büyük bir inkişafa mazhar olacaktır.

On beş senedenberi topladığı 72 milyon liranın 54 milyon lirasını hava ordumuzun bütçesine hediye etmiş olan kurum, Türkkuşu teşkilâtı vasıtasile Yedek Subay okulunun hava sınıfına bröve almış gencler yetiştirdiği gibi hava gedikli hazırlama yuvasını da kurmuştur. Burada pilot, makinist, atıcı, bombardımancı, telsizci, muhabereci, fotoğrafçı, silâhçı yetiştirilmektedir. Harbiye okulunun birinci ve ikinci sınıflarındaki havacı talebe de, kamplarda plânörcülük öğrenmektedirler. Kurumun bir de plânör fabrikası vardır ki 123 yeni plânör yapmış ve eskiyenlerle kırılanları tamir etmekte bulunmuştur. Kurumun mekteb ve hangar olarak şimdiye kadar yaptığı tesisat bir milyon lirayı aşmıştır.

Görülüyor ki iyi çalışılmaktadır. Fakat, bu sahada çok daha gayretli ve çok daha keşif çalışmaya mecburuz. Bu itibarla muhterem Başvekilin kurultayın dört yılda bir değil, her sene toplanmasını istemekle çok isabet etmiştir.

İsviçre Meclisi

Memleketimizle yapılan yeni ticaret anlaşmasını tasdik etti

Bern 25 (a.a.) «Reuter» — İsviçre ile Almanya arasında 30/6 tarihinde münkazi olacak olan kliring anlaşmasının yerine yenisinin ikamesi için gelecek hafta başında Berlinde müzakereler başlayacaktır.

İsviçre federal konseyi, mayıs bidayetinde Türkiyedeki İsviçre heyeti tarafından parafe edilen ticaret anlaşmasını tasvib eylemiştir. Anlaşma 1/6 tarihinde mer'iyete girecek ve bir sene muteber olacaktır. Anlaşma iki memleket arasında tediyelerin münhasıran kliring esasına dayanacağını bildirmektedir.

Hamal işleri yeni bir şekle konacak

Belediye İktısad Müdürlüğü İstanbulun hammal işlerini yeni bir şekle koymak üzere tetkikat yapmaktadır. Liman tahmil ve tahliye işlerinde ve buna mümasil işlerde çalışanlar amele unvanını alacaktır. Şehir içinde çalışan hammalların da bekçiler gibi doğrudan doğruya polise raptı ve bunların idare ve inzibat işlerile polisin alâkadar olması düşünülmektedir.

Bir karar

Elektrik ve Tramvay idaresine lüzumu olan malzemenin Macaristandan temin edilmesi lüzumu Belediyeye bildirilmiştir.

Aras - Manş arasında anudane muharebeler

[Baş tarafı 1 inci sahifede]

Aisne cephesinde kayda değer birşey yoktur.

Yukarı Argonne'da Sedan'ın cenubunda, taarruzun bidayetinde Almanların sızıntı suretile üzerinde ilerlemeğe muvaffak oldukları esasen pek geniş olmıyan bir arazi parçası Fransız kıt'aları tarafından tamamile istirdad edilmiştir.

Bu mıntakada başlayan oldukça şiddetli bir muharebe bu sabah devam etmekte idi. Bunun inkişaf etmekte olan yeni bir muharebe mi yoksa dün başlayan muharebenin sonu mu olduğu henüz malûm değildir. Her halde bu muharebe birkaç bin kişiyi karşılaştıran mevzii bir musademeden ibarettir.

Şimalde cereyan eden büyük muharebe bundan evvelki günlerde olduğu gibi bu gün de askerî müşahidlerin dikkatini celbetmektedir. Muharebe bu mıntakada gittikçe ehemmiyet kesbetmektedir. Diğer mıntakalarda ise şimdiki halde sevkulceyşî ehemmiyeti haiz hiç bir hareket kaydedilmemiştir. Almanların taarruzu veya Fransızların mukabil taarruza geçmeleri her an mümkündür. Fransız kıt'alarının hareketine müteallik hazırlıklar tabiî gizli tutulmaktadır. Picardie gediğinde Almanlar uzun tereddüdlerden sonra müttefiklerin işgali altında bulunan Arras mıntakasile Somme mıntakası arasındaki dar geçide zırhlı cüzütamlar sevketmişlerdir. Birlikler şimali garbiye doğru sahildeki limanlar istikametinde ilerlemektedirler. Picardie'deki Alman kuvvetlerinin sağ cenahını takviye için bu birliklerden çok daha zayıf müfrezeler şimal ve şimali garbî istikametlerine sevkedilmiştir. Bu müfrezeler Saint-Omer mıntakasında kolaylıkla tevkif edilmişlerdir.

Boulogne mıntakasında vaziyet müphem ise de Calais'ye karşı hiç bir Alman taarruzu kaydedilmemiştir.

Fransızların yeni muvafakiyetleri

Paris 25 (a.a.) — Harekât bülteni:

Flandres'de muharebeler gittikçe vüsat kesbediyor. Muharebeler son derece çetin ve hatta anudanedir. Alman zayiatı şimdiden müthiş gibi görünmektedir. Maamafih harb sahnesinde mahsûs hiçbir tebeddül müşahede edilmemektedir. Muharebelerin en anudane olduğu mıntaka Cambrai'nin etrafı ve şehrin şimal ve garbıdır. Picardi dahilinde Abbeville ve Boulogne istikametine doğru Almanlar zırhlı kıt'alar ileri sürmüşlerdir. Bu bölgede bu sabah vaziyet vuzuhsuzdur. Sağ cenah üzerine Omer istikametinde Almanlar setir müfrezeleri göndermişlerse de çarpışmalardan sonra kıtaatımız, Almanların motorize müfrezelerini durdurmuştur. Somme'da sol sahilin tathir ameliyesi devam ediyor ve Fransızlar birkaç yüz

Sedan'ın cenubunda ve üst Argonne'da Alman hücumları durdurulmuştur.

Muharebeler şiddetle devam ediyor

Paris 25 (a.a.) — Bu sabah Flandresdaki muharebeler, mütekabil mevkilerde tebeddülât olmaksızın büyük bir şiddetle devam ediyordu. Boulogne'da vaziyet vuzuhsuzdur. Saint-Omer'in cenubunda çarpışmalar oluyor.

Londra mehafili neticeden emin

Londra 25 (a.a.) — Londranın salâhiyettar mehafili, askerî vaziyetin ciddiyet ve müphemiyetini muhafaza ettiğini ve fakat, itimadı selbedecek hiç bir sebeb mevcud olmadığını beyan etmektedir. Garb cephesinde cereyan etmekte olan muharebelerde muvafakiyet elde etmek içi nen mühim unsurlardan birinin, harekât hakkında kat'i bir sükût muhafazası mecburiyeti katiyesi olduğu ilâve edilmektedir. Bu sükût bir müddet muhafaza edilmelidir. Londrada Boulogne ve Calais bölgelerindeki harekât hakkında, varilebilecek hiç bir malûmat mevcud değildir.

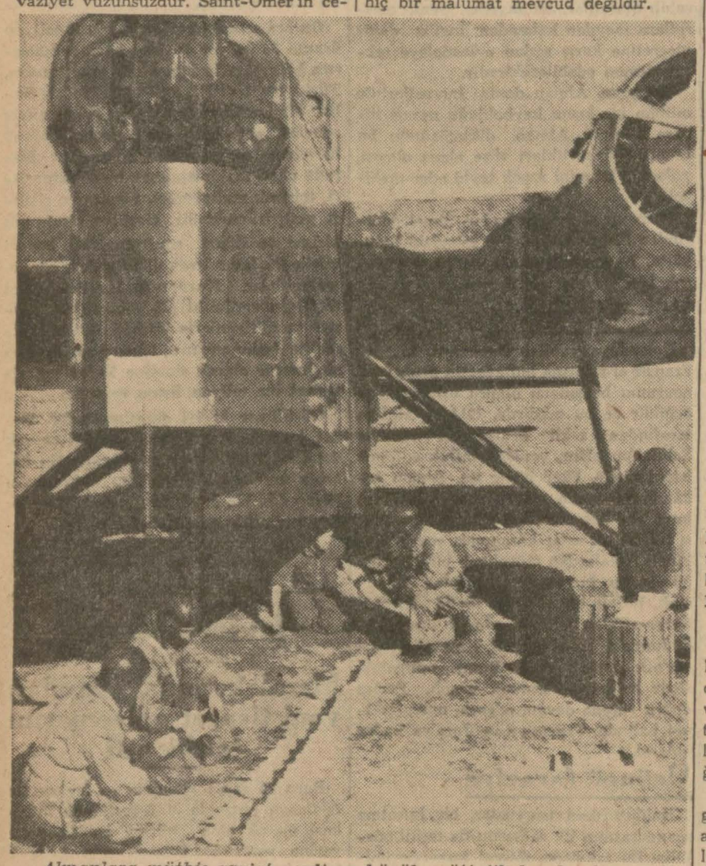

Almanlara müthiş zayiat verdiren büyük müttefik bombardıman tayyarelerinden birisi bomba alıyor

Resmî harb tebliğleri

Fransız Başkumandanlığı bildiriyor

Paris 25 (a.a.) — 25 mayıs sabah tebliği: Dünkü günün nihayetinde Somme üzerinde mevzilerimizi takviye ettik ve harekât esnasında bir çok esir aldık. Cephenin heyeti umumiyesinde şayani iş'ar bir şey yoktur.

Paris 25 (a.a.) — 25/5 akşam tebliği: Şimalde vaziyette mühim bir değişiklik olmamıştır. Kıt'alarımız düşmanın büyük faaliyeti karşısında şiddet ve azimle çarpışarak, Almanları rasgeldikleri yerlerde zayiata uğratmaktadırlar.

Aisne ve Meuse arasında harekât siddetini muhafaza etmektedir. Son günlerde bu mıntakada düşmana hâkim vaziyette bulunduk.

Alman umumî karargâhı bildiriyor

Berlin 25 (a.a.) — Umumî karargâh, İngiliz - Fransız ordularının etrafındaki çemberin, mühim bir surette takviye edildiğini ve dün kat'i olarak kapandığını haber vermektedir.

Aynı zamanda Lys geçidi zorlanmıştır.

Valenciennes ve Vimy arasında, şimali garbî istikametine doğru Alman taarruzu devam etmektedir. Douai'in iki tarafında Vimy'nin tepeleri zaptedilmiştir.

Düşmanın kara ve deniz kuvvetlerile çetin muharebelerden sonra Boulogne teslim olmuştur. Calais muhasara edilmiştir.

Gillers ve Saint - Amer'den Şgrevo - lines'e kadar Vimy'nin tepeleri Almanların eline geçmiştir.

Alman hava kuvvetleri Belçika ve Fransanın şimalinde düşman kıtaat tahşidatile tayyare dafi toplarına hücum etmiştir.

Manche'in Fransız - Belçika limanlarında, Alman tayyareleri, rıhtımları, benzin depolarını, inşaat tezgâhlarını ve düşmanın topçu tahşidatını bombardıman etmiştir. Yekûnu 20,000 tona baliğ olan bir kontr torpiyör ve 7 aded nakliye vapurunu ciddî bir surette hasara uğratmağa veya imha etmeğe muvaffak olmuştur. Bundan maada hava dafi topların harekâtile bir destruyer batırılmıştır.

Cenub cephesinde, düşmanın bazı zayıf hücumları bir çok noktalar üzerinde püskürtülmüştür.

Son günlerde Sedan'ın cenubunda, azimkâr bir muharebe esnasında. kıt'alarımız düşmanın mühim bir mevziini zaptetmiş ve kuvvetli hücumlara rağmen bunu muhafaza etmiştir.

Maubeuge bölgesinde bu son günlerde cereyan eden muharebeler esnasında bir piyade alayına kumanda eden Miralay Yordan ile bir istihkâm taburuna mensub mülâzim Langenstrass bilhassa yararlık göstermişlerdir.

Cenub cephesi önünde hava kuvvetlerimiz, demiryolu tesisatı, tayyare istasyonları ve hücum arabalarına karşı büyük muvaffakiyetler elde etmiştir.

Narvik bölgesinde harb hava teşekküllerimiz bazı hedeflere karşı hücumlarını tekrar etmişler ve kara muharebelerine de müessir bir surette müdahale etmişlerdir.

22 mayısta fevkalâde bir tebliğle bildirilmiş olduğu veçhile iki kruvazör o derece hasara uğratılmıştır ki, tamamen imha edilmiş gibi telâkki edilmelidir.

Gene bir saffı harb gemisile bir kruvazör veya kontr torpiyör mühim surette hasara uğratılmıştır. Bombaların tam isabetine hedef olan bir gaz gemisi karaya oturmuştur.

Narvikte muharebe etmekte olan kıtaata takviye olacak dağ, avcı müfrezeleri gönderilmiş ve bunlar paraşütle inmiştirler.

Dünkü gün zarfında düşman hava kuvvetlerinin zayiat yekûnu 84 tayyareye baliğ olmaktadır. Bunların 27 si hava muharebeleri esnasında, 14 ü hava dâfi toplarının ateşile ve mütebakisi de yerde imha edilmiştir. 7 tayyaremiz dönmemiştir.

İngiliz tayyarelerinin müthiş bombardımanları

Londra 25 (a.a.) — İngiliz Hava Nezareti Arras ve Boulogne bölgelerinde düşman kolları üzerine tevali eden bir çok bomba hücumları yapıldığını bildirmektedir.

Fransanın şimali şarkisinde orta Belçikada ve Rhenanie'de gece zarfında, düşman muvasala kuvvetleri üzerine şiddetli hücumlar yapılmıştır.

Fransanın şimalinde ağır bombardıman tayyarelerimiz tarafından yapılan isabetli endahtlar, askerî hedefler üzerine vaki olmuştur. Bir çok yangınlar husule gelmiştir. La Chapelle'deki demiryolu iltisak noktasında da isabetler müşahede edilmiştir. Givet'de yük vagonlarına mahsus bir istasyonla kesif bir düşman nakliye kolu ciddî surette tahrib edilmiştir. Beaumont'daki demiryolu iltisakına isabetler vaki olmuş ve mütehharrik malzemede yangın çıktığı görülmüştür. Gembloux hattı iltisak noktasına da isabetler olmuş ve civarda bulunan bir kamyon kolu üzerinde infilâklar müşahede edilmiştir. Charleroi'da yapılan bombardımandan sonra da bir infilak husule gelmiştir. Rhenanje'de ağır bombardıman tayyarelerimiz Emmerich, Cologne, Cobbenz ve sair mahallerde düşman muvasala kollarını bombardıman etmiştir. Altı tayyaremiz avdet etmemiştir.

Bugüne kadar gelen raporlara nazaran, son iki gün zarfında avcı tayyarelerimiz asgarî 80 düşman tayyaresini düşürmüş veya hasara uğratmıştır. 10 avcı tayyaremiz avdet etmemişse de bazı pilotların avdet etmek ihtimali mevcuddur.

Son hafta zarfında düşman Fransa ve Belçikada asgarî 500 tayyare kaybetmiştir. Bu suretle, Holandanın istilâsından beri düşmanın zayi ettiği tayyare miktarı 1500 e baliğ olmuştur.

Bombalanan İngiliz köyleri

Londra 25 (a.a.) — Şarkî İngiltere'nin köylerine Alman tayyarelerinin atmış oldukları bombaların bir tesir yapmadığı ve az maddî zarar verdiği teyid edilmektedir. Şimdiye kadar olan resmî raporlar yalnız iki küçük evin harab edildiğini bildirmektedir.

Yorkshire'in şimal bölgelerine dün geec düşman tayyarelerinin bombalar attığı Hava Nezareti tarafından bildiriliyor. Sekiz sivil yaralanmış ve bazı maddî zayiat kaydedilmiştir. Şarkî İngilterenin köylerine de bombalar atılmışsa da ehemmiyetsiz hasarat husule gelmiştir.

Fransız gazetelerinin nikbin neşriyatı

Paris 25 (a.a.) — Bütün gazeteler askerî vaziyeti bedbin görünmeksizin fakat tam objektif bir tarzda tefsir ediyorlar.

Gazeteler, müttefiklerin Alman usullerine karşı mukavemetin her gün daha iyi organize edilmekte olduğunu ve ezcümle Almanların ilk muvaffakiyetlerindeki inkişaf durduğu için bundan böyle dostlarımız İngiliz ve Belçikalıların yardımile hiç bir zâfa uğramadan sonuna kadar dayanacak olduğumuz Flandre muharebesinin nihaî neticesinde artık hiç bir şüphe mevcud olmadığını kaydetmektedirler.

Petit Parisien gazetesinde Charles Morice diyor ki:

«Düşmanın maksad ve tasavvurları varsa bizim kumandanlığımızın da maksad ve tasavvurları vardır. Kimin muzaffer olacağını bilmek mevzuubahsdir. Suali sormak, cevabını vermek demektir. General Weygand ordu şeflerinin muzaheretile buna muvaffak olacaktır.»

Napolyonun meşhur bir sözü

Le Journal gazetesinde General Duval kendilerini sevkülceyş mütehassısı kumandan zannedenlere Napolyon'un şu sözünü hatırlatmaktadır: «Harb bir tatbik san'atıdır. Harita üzerinde manevralar idaresi herkesin yapabileceği bir iştir. Yegâne zorluk onu tatbik etmektedir.»

Almanların gülünç propagandaları

Londra 25 (a.a.) — Alman propagandası, Fransa şimalindeki Alman muvaffakiyetini tabiatile istismara çalışmaktadır. Dün sabah, Frankfurt radyosu fransızca neşriyatında, Almanların Bulonyaya girişleri, Büyük Britanyada umumî bir panik yaptığını iddia ve İngilteredeki ilk aksülâmelin, Fransa ile ittifakı terketmek olduğunu iddia ediyordu.

Siyasî müşahidler, Londrada ikamet eden bitaraf kimselerin, İngiliz milletinin muhafaza ettiği mutlak sükûnete şehadet edeceğini söylemektedirler. İngiliz milletinin son hâdiseler karşısında gösterdiği yegâne aksülâmel, müşterek düşmanla mücadele hususunda kuvvetli bir azimdir. Bundan başka İngiliz milleti harb malzemesi istihsalâtının teksife, «beşinci kol» ile mücadeleye, insan ve malzeme membalarını tamamen seferber etmeğe karar vermiştir.

Büyük Britanyanın Fransa ile ittifaktan ayrılmağı düşündüğü hakkındaki Alman iddiaları sadece gülünç telâkki edilmektedir.

Almanya son kozunu oynayor

Berne 25 (a.a.) — Berlinde bulunan bitaraf memleketler gazete muhabirlerine nazaran Almanyanın bu gün garb cephesinde bütün kozlarını oynamakta olduğunu Alman resmî makamatı kabul etmektedir.

Bu makamat, harbin bitmesinin belki de bu günkü harekâtı harbiyenin alacağı şekle bağlı olduğunu idrak etmektedir.

Bunun için bu harekâtı harbiyeyi idare edenler motorize malzeme ihtiyatlarının hepsini harb sahnesine dökmektedir.

Fransanın şimalinde ve Belçikadaki harekâtın, Hitler'in harekât plânının ilk safhasını teşkil ettiği zannolunmaktadır. Maamafih burada Almanlar, beklemedikleri mukavemetlere maruz kalmaktadır.

Hitler plânının ikinci safhasının da, doğrudan doğruya İngiltereye yapılacak bir hücum olduğu zannediliyor.

Almanyada endişeler başladı

Londra 25 (a.a.) — Times gazetesinin siyasî muharriri Almanların bu yaz bir netice istihsal etmek istediklerini ve bunun için de ihtiyatlarını tehlikeye maruz bırakmaktan çekinmediklerini yazmaktadır. Diğer cihetten zannedildiğine göre bir çok yaralı trenlerinin Almanyaya gelmesi halkın maneviyatı üzerinde pek fena bir tesir bırakmıştır. Çünkü elde mevcud olan muazzam malzeme sayesinde taarruzun az zayiatla başarılacağına dair halka teminat verilmişti. Almanyanın garb mıntakası üzerinde İngiliz tayyareleri tarafından her gece yapılan akınlar ve bombardımanlar sivil halkın nazarı dikkatini celbetmeğe başlamıştır. Çünkü hava teşkilâtının müttefik tayyarelerin Almanya üzerinden uçmalarına imkân vermiyecek derecede kuvvetli olduğu söylenmişti.

Nümerotaj işleri

Nümerotaj kontrol işleri hakkında Başvekâlet İstatistik Umum Müdürlüğünden alâkadarlara bir tamim gelmiştir Bu tamimde nümerotaj kontrol işlerinde çalışacaklara verilmek üzere bütçede tahsisat olmadığından bu işlerin köy muallimleri, köy jandarmaları ve köy kâtiblerine gördürülmesi lüzumu bildirilmektedir.

Sir Denisson Ross

«Konservatuarlar, Türk millî dehasının inkişafına mâni değildir» diyor

Memleketimizde oturmakta olan meşhur İngiliz şarkiyat âlimi Sir Denisson Ross'dan; geçen hafta Büyük Millet Meclisinde millî musikimiz üzerine cereyan eden müzakereler münasebetile şahsî fikirlerini ihtiva eden bir mektub aldık. Sir Ross diyor ki:

«Anlaşıldığına nazaran, Avrupa musikisinin, opera ve konser şekillerinden pek hoşlanmıyan bazı meb'uslar, hükûmetin Avrupa musikisi, tekniği ve zevkini teşvik edişinin, Türk musikisi tahsili hususunda zararlı olabileceği gibi, ayni zamanda da binnetice Türk millî hissiyatını hedeflerinin birisinden mahrum edebileceğini iddia etmişlerdir.

Maahaza, bu muhterem zevat, bir suitelâkkinin tesiri altında bulunmaktadırlar. Çünkü, Avrupa musikisinin tahsili ile bunun tekniğine sahib oluş, millî deha için yeni bir mecra açmak demektir. Filhakika bu nazariyeye inanmak, genc Türk şairlerinin, Avrupa şairlerini taklid edip, kendilerini, mahud İran aruzlarından kurtarışlarını, eski şairlere karşı yapılmış fena bir hareket ve Türk millî dehasının inkişafına karşı da bir sed çekmek şeklinde telâkki etmeye benzer. Halbuki hakikatte, genc şairlerin bu hareketi millî dehanın inkişafına yeni yeni faaliyet sahaları açmıştır.

Büyük Türk klâsiklerinin bu gün, ne dereceye kadar tetkik edildikleri, bence meçhul olmakla beraber, Maarif Vekilinizin âkilâne ve kanaat verici beyanına nazaran, muhtelif mıntakalarda halk şarkılarının toplanması ve mazinin Itri misillü büyük şahsiyetlerinin eserlerinin temelli olarak muhafazası için elden gelen gayretlerin sarfedilmekte olduğu anlaşılmaktadır. Büyük şairiniz, Yahya Kemalin ahiren Itri hakkında yazmış olduğu güzel şiir de ayrıca nazarı dikkati calibdir.

Söze nihayet vermeden evvel, büyük Avrupa mukisi üstadlarının eserlerinin takdir edilebilme meselesinin ancak bir alışma keyfiyetinden ibaret olduğunu beyan etmek isterim.

Bu asarı dinlemeye alışmış olmıyanlar, bunları adeta bir yabancı dil dinler gibi dinlerler. Maamafih tekerrür sayesinde kulak bu lisana alışır ve alışılınca da, diğer bütün güzel san'atlara müsavi manevî ve estetik bir zevk menbaı teşkil eder.

Binaenaleyh, hükûmet konservatuarlarının tesis ve teşvikine mâni olmak istiyen kimseler, gayriihtiyarî olarak, vatandaşlarını, böyle güzel ve basit bir zevkten mahrum edeceklerdir.»

ŞEHİR İŞLERİ

Belediye memurlarının tekaüdiyesi

Belediye memurları da hükûmet memurları gibi tekaüd kanununa tevfikan tekaüd edilmekte olduklarından bunların da son kanuna göre tekaüd maaşları tezyid edilecektir. Bu tezyid, bunların maaşı aslilerile tahsisatı fevkalâdeleri ve yüzde onlarının umumi yekûnunun yüzde yirmi besi nispetinde olacaktır.

ADLİYEDE

Bir katil hakkında verilen karar

Geçen sene, Feriköyünde, Aziz Süleymanı, bıçakla karnını dokuz yerinden delik deşik ederek öldürmekten suçlu Kâmil Yıldırım, İstanbul ikinci Ağırceza mahkemesinde kasden ve tehevvüren katilden on sekiz sene ağır hapse mahkûm olmuştur. Lâkin, geçimsizlik yüzünden yanından uzaklaşıp Aziz Süleymanın evine taşınan karısı Merzukanın ev sahibi tarafından yanına gönderilmemesi, istediği yatağının da verilmemesi, üstelik, Aziz Süleymanın kendisini evin kapısı önünden dere içerisine kadar elinde değnekle kovalaması, üzerine saldırması ve dövmesi, ağır ve şiddetli tahrik mahiyetinde görüldüğünden, bu müddet altı sene hapse indirilmiştir. Suçu işlerken on sekiz yaşını bitirip yirmi bir yaşını bitirmediğinden, bu müddetin de beş seneye indirilmesi kararlaştırılmıştır.

Yıldırımdan öldü

Bakırköyün Kayabaşı civarına dolu ile karışık yağan yağmur esnasında yıldırım düşmüş, Çınarlı karakoluna iltica eden Pirinççi köyünden Osman ölmüş, orada bulunan diğer bir şahsın da kolu kopmuştur.

Akhisarda şüpheli bir şahıs yakalandı

İzmir, (Hususi) — Anadolu gazetesinin verdiği bir habere göre Akhisarda, bir bacağı sakat olan garib ve şüpheli bir şahıs zabıta tarafından yakalanmıştır. Üzerinde taharriyat yapılınca, ayakkabısının içinde iki istiklâl madalyası ve kolunda da beze sarılı olarak 1600 lira miktarında bir para bulunmuştur. Bu vaziyet, bittabi mühim bir alâka uyandırmıştır. Bu şahsın oteldeki eşyası da araştırılmış ve burada bazı vesikalar, ustura ve bıçaklar bulunmuştur. Vesikaların nelerden ibaret olduğu meçhuldür. Tahkikata devam ediliyor.

SPOR

Millî küme maçları

İzmir takımları 9 - 2, 3 - 0 yenildiler

Fenerbahçe - Altay maçından bir enstantane

Şehrimize gelen İzmirin Altay ve Altınordu takımları dün büyük bir kalabalık önünde ilk maçlarını Galatasaray ve Fenerbahçe ile yaptılar. İlk maçı Altayla yapan Fenerbahçe ilk devreyi 6 - 1 bitirdi. İkinci devrede yediği bir gole mukabil üç gol daha yaparak Millî küme maçlarında rökor addedilmesi lâzım gelen büyük bir sayı farkından sonra 9 - 2 galib gelerek kazandı.

Oyunlarındaki bütün incelikleri kullanan Fenerbahçeliler, tahammül edilmez bir çember içine aldıkları Altaylılara ilk golü dördüncü dakikada devrenin 6 ncı sayısını da son dakikada yapmağa muvaffak oldular.

Bu devrede Fenerin gollerini Yaşar, K. Fikret, Fikret, K. Fikret, Melih ve gene Melih, Altayın golünü Tevfik yaptı. İkinci devrede rüzgârla beraber oynayan Altaylılar biraz da enerjiye dayanan bir oyunla Fenerbahçe önünde tutunmağa muvaffak oldular demek lâzımdır.

Sık sık olmasa bile hücum fırsatı bulan Altaylılar yalnız Vehabdan ümid beklediklerı için netice alamıyorlardı. Fenerbahçenin K. Fikret ve Melih vasıtasile sayı adedini sekize çıkardıkları bir oyunda artık karşı taraf için en küçük bir ümid yoktu.

Sertlikte ziyadesile ileri giden Altaylı Aliyi hakem sahadan çıkardıktan sonra Fenerbahçe aleyhine bir penaltı oldu. Altay 40 ıncı dakikada ikinci, Fenerbahçe de 43 üncü dakikada dokuzuncu golü yaparak 9 - 2 sahadan galib olarak çıktı.

Galatasaray: 3 . Altınordu: 0

Büyük bir enerji ve sür'atle oyuna başlayan Altınordu karşısında Galatasaray, işi sıkı tutmak lüzumunu hissetti.

Altınordunun çok müsaid bir zamanda yaptığı hücumda kaleye çekilen şüt kaleci Osmanın başına çarparak muhakkak bir sayının kaçmasına sebeb oldu.

Galatasaray durgun ve birbirini bozan bir oyun içinde hiç de ümid veren bir şekilde oynamıyordu. Hatta oyun Altınordu lehine dönen bir hal bile almıştı. Mütemadiyen bozuk oynayan fakat her fırsatta en güzel pasları alan Bülend, Galatasarayın bütün akınlarını biraz istical biraz da lüzumsuz top tutma yüzünden kaçırıyor, diğer taraftan Salim kazara yakaladığı her topu, her zaman en müsaid bir şekilde kullanıyordu.

Her akını tehlike teşkil eden Salim kırkıncı dakikada güzel bir vuruşla Galatasarayın ilk golünü yaptı ve devre 1 - 0 Galatasarayın lehinde bitti.

Birinci devredeki sür'atini kaybeden oyun, ikinci devrede hemen Galatasarayın lehine döndü. Buna rağmen Boduri ve Serafimin noksanlığı hücum hattını adeta felce uğratmıştı. Tek kaleye yakın bir hakimiyet içinde Galatasaray 15 inci dakikada Süleymanın, 20 nci dakikada Salimin şütlerile iki gol yaptılar. 24 üncü dakikada Galatasaray lehine bir penaltı oldu. Esfağın vurusunu kaleci tuttu ve bu fırsat da bu suretle kaçmış oldu. Bir sürü çalımlar içinde her dakika Altınordu kalesinin gol mıntakasında dolaşan Galatasaraylılar ancak bu kadar sayı yaparak maçı 3 - 0 kazandılar.

Bu gün yapılacak maçlar

Altınordu takımı bu gün ikinci ve son maçını Kadıköy sahasında Fenerbahçe ile yapacaktır. Altay takımı Taksimde Galatasarayla karşılaşacaktır.

Arsenal kupa maçlarında mağlûb oldu

İngiltere Kral kupası maçlarının üçüncü turunda Arsenal takımı Birmingham'la yaptığı maçta 2 - 1 mağlûb olarak kupa harici kalmıştır. Arsenal ilk devreyi 1 - 0 galib olarak bitirmiştir. Maçta 11,259 seyirci bulunmuştur.

Balkan bisiklet müsabakaları

Bükreş 25 (Hususî) — Balkan bisiklet müsabakalarına bu gün merasimle başlandı. Balkan milletlerinin millî marşları çalındıktan sonra geçid resmi yapıldı.

Sürat yarışına dört milletten ikişer müsabık girdi. Birinciliği ve ikinciliği Bulgarlar aldı. Üçüncü ve dördüncülük için yarın Türkiye (Talât) la Rumanyalı karşılaşacaktır.

58 turluk mukavemet yarışında Yunanlı birinci oldu. Diğer dereceler yarın yapılacak müsabakalardan sonra anlaşılacaktır.

Garbî Avrupada bir sükûn havası

[Baş tarafı 1 inci sahifede]

Balkanlara sirayetini arzu etmediğini Balkan devletlerine bildireceklerdir.

Fransız gazetelerine göre

Paris 25 (a.a.) — «Ordre» gazetesinde Pertinax ve Oeuvre gazetesinde de Tabouis, İtalya ile Sovyetler Birliğinin vaziyetlerini tetkik ve bu vaziyeti «harb dışı» ve yahud «harb yakini» olarak tavsif etmektedirler.

«Ordre» gazetesinde Bure, Sovyetler Birliğinin her şeyden evvel Almanlar safında harbetmekten çekindiğini ve Tabouis de tekzib edilmiş olmakla beraber Almanya Budapeşteye bir askeri anlaşma empoze ettiği ve Rusya da müttefiklerin vaziyetinden istifade ederek Romanya tarafında avantajlar temin eylediği takdirde İtalyanın Tuna Avrupa sından bertaraf edilmiş vaziyette kalacağını bildiriyorlar. Buna binaen Romanın menfaati, kendisinin de hayati menfaatler iddiasında olduğu bölgede statükonun muhafazasındadır.

Maiski dün de Lord Halifaks'la görüştü

Londra 25 (Hususî) — Sovyet büyük elçisi Maiski bu sabah Hariciye Nazırı Lord Halifaks'la yeniden uzun bir mülâkatta bulunmuştur. Konuşma, yakında Moskovaya gidecek olan İngiliz ticaret heyetile Sovyetler arasında cereyan edecek olan müzakereler etrafında olmuştur.

Salâhiyettar mehafilde, iki devlet arasındaki münasebatın müsaid bir safhaya girdiği tebarüz ettirilmektedir.

Papanın, Ruzvelt'in mümessilile devam eden mülâkatları

Roma 25 (a.a.) — Roosevelt'in Vatikandaki hususi mümessili Myron Taylor, Papa tarafından kabul edilmiştir. Bu ziyaret, Taylor'un Papaya iki gün zarfında yaptığı ikinci ziyarettir.

Roma 25 (a.a.) «Havas» — Roosevelt'in mümessili Myron Taylor'un Papaya yaptığı ziyarete büyük bir ehemmiyet atfedilmektedir. Taylor ve Papa harbin genişletilmesi meselesi ve umumî vaziyet üzerinde uzun müddet görüşmüşlerdir.

İtalyanın müttefiklerin yanıbaşında Umumî Harbe girdiğinin yıldönümü sükûnetle ve müttefikler için ne lehte ne de aleyhte tezahürat yapılmaksızın tes'id edilmiş, fakat bütün İtalyada ayinler yapılmıştır.

İtalyada sivil seferberlik hükümleri

Roma 25 (a.a.) — Sivil seferberlik (harb zamanında vatandaşların statüsü) hakkındaki yeni kanun mucibince bütün vatandaşlar ve resmî ve hususî teşekküller seferber edilebilecek, sermayelere ve ihtiralara el konabilecek ve yiyecek maddeleri vesika usulüne tâbi tutulabilecek, ihracat ve ithalât tahdid veya menedilebilecek ve sermayenin bildirilmesi için emirler verilebilecektir. 44 yaşından yukarı askerlik hizmetine elverişli olmıyan kimselerle kadınlar ve çocuklar askerî inzıbat altında sivil vazifeler için seferber edilebileceklerdir. Kanun seferberlik ilân edilmeden evvel mer'iyete konulabilecektir.

Tramvaydan atlamanın cezası

Edirnekapıda oturan Selimin oğlu 13 yaşlarında Cevad, dün saat 15 te Fatihten Edirnekapıya gitmekte olan tramvaya atlamak isterken muvazenesini kaybederek düşmüş, muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanmıştır. Yaralı, süratle hastaneye kaldırılarak tedavi altına alınmıştır.

Kısa Haberler

* Taksim - Ayaspaşa büyük asfalt yolunda röfüj mahallerinin yeşillendirilmesine başlanmıştır.

* Belediyenin Mecidiyeköyünde yaptıracağı büyük hastanenin demirleri Belçikadan temin edilecekti. Fakat son vaziyet dolayısile buna imkân olmadığı anlaşılarak Amerikadan tedariki için icab edenlere müracaat edilmiştir.

* Bulgaristandan perakende muhacir akını devam etmektedir. Dün yeniden yirmi kişilik bir muhacir kafilesi şehrimize gelmiştir. Bunlar da diğerleri gibi müretteb oldukları mahallere sevkedileceklerdir.

EVLENME

Beykoz deri fabrikası mütehassısı Faik Aykut ile Seniha Belilin düğünleri dün akşam Orduevinde dostlarının huzurile yapılmıştır. Tarafeyne saadetler dileriz.

No. 59

AŞK ve MACERA ROMANI

İLK ve SON

YAZAN:

ESAD MAHMUD KARAKURD

Böyle bir şeyi olsaydı herhalde ben de bilirdim.

— Belki gizli bir aşk?

— İmkân yok. Sabahtan akşama kadar hayatı bu çiftlikte geçiyor. Âşık olan adam, sevdiği kadını aramaz mı? Hem ben oğlumun öyle kolay kolay bir kadın seveceğine de inanmıyorum!...

— Belki bir kadın onu sevmiştir hanımefendi!

— Buna da ihtimal vermem!... Mecdi gibi haşin, sert, hırçın bir adamı, hangi kadın sever?

— Ama biz böyle bir kadının mevcudiyetinden sureti kat'iyede eminiz hanımefendi!

— Ben aldandığınızı zannediyorum. Mademki ortada seven bir kadın vardır. Bu kadın niçin sevdiği adamı hiç aramıyor?

— İhtimal sevdiği adam onu arayor!

— Görüyorsunuz ki, bir dağın başında oturuyoruz beyefendi. Mecdi iki aydanberidir ancak dört defa şehre indi.

— Şehre inmek şart mı a efendim; insan istedikten sonra civarda bulunamaz mı?

— Oğlumu tanımıyorsunuz siz beyefendi!... O bir mekteb kaçkını gibi, sevdiği kadını koluna takarak, ağaç altlarında dolaştıracak yaradılışta bir adam değildir!... Kat'iyyen böyle bir şeye ihtimal vermem!...

Boncuk gibi küçük mavi gözlü adam bir saniye düşünüyor.

— Oğlunuz hangi gün son defa şehre indi, hatırlıyor musunuz hanımefendi? diyor.

— İzmirden geldikten sonra, daha hiç şehre inmedi.

— İzmirden geldikten sonra mı?... Mecdi Bey İzmirde miydi?

— Öyle ya, İzmirden yeni geldi.

— Niçin gitmişti İzmire?

— Çiftlik sahibimizin bir işini halletmek için...

— Çiftlik sahibiniz kimdir hanımefendi?

— Neclâ Hanım isminde genc bir kadın.

— Ya, bu çiftlik demek bir kadınındır!...

— Tabiî!.. Bilmiyor muydunuz? Hem Türkiyenin en zengin kadını!...

— Ne diyorsunuz?

— Şeker kralı Avni Beyin kızı oğlum!

— Öyle mi?

Cinayet masası şefi gene bir saniye susuyor, düşünüyor, dudaklarını parmaklarının arasına alarak büküyor.

— Peki oğlunuz İzmirde iken, siz bu hanımla hiç görüştünüz mü?

— Onlar İzmire beraber gitmişlerdi efendim, nasıl görüşeyim.

— Beraber mi gitmişlerdi?

— Evet.

Adam gene dudaklarını buruşturuyor...

— Çiftliğinizin sahibi için genc demiştiniz değil mi efendim.

— Evet. Yirmi altı, yirmi yedi yaşlarında var.

— Evli mi?

— Hayır.

— Nerede oturuyor?

— Fenerbahçede.

O sırada Mecdinin annesi, gözlerini biraz da hiddetle kırpıştırarak, mütemadiyen karşısında kendisine sual soran bu adama bakıyor.

— Fakat rica ederim efendim diyor; yapmakta olduğunuz tahkikatla bu sorduğunuz sualler arasında, ne gibi bir münasebet mevcuddur bir türlü anlayamıyorum. Çiftlik sahibile oğlumun İzmire beraber gitmiş olması, niçin sizi bu kadar alâkadar ediyor?.. Sonra lûtfen söyler misiniz bana, hâdisenin mahiyeti nedir? Aradığınızı ve oğlumla bir münasebeti olduğunu söylediğiniz bu kadın ne yapmıştır, ne suç işlemiştir, Mecdinin bu vak'a ile derecei münasebeti ne olabilir?.. Beni sorduğunuz sualler le bayağı meraka, endişeye düşürüyorsunuz!... Rica ederim hiç olmazsa hâdiseyi biraz tenvir ediniz!.. Nihayet mevzuu bahsolan adam, oğlumdur!..

Cinayet masası şefi daima vak'ayı küçültmek, ve küçük göstermek gayesile hareket ettiği için, vazifesini usta bir aktör gibi, gayet mükemmel bir şekilde yapmağa devam ederek, hemen omuzlarını yukarı doğru kaldırıyor, yüzüne lâkayd bir eda veriyor.

— Mühim bir şey değil hanımefendi diyor; merak etmeğe değmez, basit bir tahkikat!..

Kadının cevab vermesine meydan bırakmıyor.

— Yalnız bir sual daha sormak istiyorum size hanımefendi! Mecdi Beyin vaktile kendisile münasebette bulunduğu, ve sonra her nedense bu münasebeti kestiği bir kadın mevcud muydu acaba, hatırlıyor musunuz?

— Hiç böyle bir kadın hatırlamıyorum oğlum!...

— Siz oğlunuzun şimdiye kadar bir kadınla tanıştığını, bir kadınla konuştuğunu hiç görmediniz mi efendim?..

— Mecdi zaten Amerikadan geleli çok olmadı ki... Ancak dört, beş aydır biz beraberiz...

— Mecdi Bey Amerikada mıydı?

— Evet.

— Halbuki biz onu Pariste biliyorduk.

— Gelirken bir ay kadar Pariste kaldı.

— Dört beş aydır biz beraberiz diyordunuz!..

— Evet, bu müddet zarfında öyle hususî bir alâka göstererek bir kadınla görüştüğünü, münasebette bulunduğunu hissetmedim.

— Peki, o görüşmüyor, fakat onunla görüşmek isteyen, onu arayan kadın da bulunmuyor mu hiç?

— Oğlum yalnız kendi işleri, ve kitablarile meşguldür efendim, onun bu gibi şeylere sarfedecek boş vakti yok!..

— Peki efendim, teşekkür ederim.

Cinayet masası şefi ayağa kalkıyor.

— Mecdiyi beklemiyecek misiniz?

— Hava karardı hanımefendi, çok geç kalacağım sonra... Belki gene başka bir zgün gelir, kendisile görüşürüm!..

— Nasıl arzu ederseniz!

Adam ihtiyar kadını hürmetle selâmlayarak:

— Allahaısmarladık efendim diyor.

— Güle güle yavrum.

Kısa boylu, mavi gözlü adam, o sırada kapıyı açıyor ve çıkıyor...

***

Gece saat on...

İstanbul polis müdiriyeti...

Nöbetçi müdürünün odası...

Nöbetçi müdürü masasının başında... Telefon çalıyor...

[Arkası var]

RADYO

Bu günkü program

TÜRKİYE RADYODİFÜZYON POSTALARI

Türkiye Radyosu:
Dalga uzunluğu:
1648 m. 182 Kc/s. 120 Kw.

Ankara Radyosu T. A. P.:
31,70 m. 9465 Kc/s. 20 Kw.

12,30 Program ve memleket saat ayarı, 12,35 Ajans ve meteoroloji haberleri, 12,50 Müzik: Seçilmiş eserler. Çalanlar: Cevdet Çağla, Kemal N. Seyhun, Şerif İçli, İzzeddin Ökte. Okuyan: Nuri Halil Poyraz. 13,15 Müzik: Halk türküleri, Azize Tözem ve Sarı Receb. 13,30-14,30 Müzik: Küçük Orkestra (Şef: Necib Aşkın)

18,00 Program ve memleket saat ayarı, 18,05 Müzik: Karışık program (Pl.) 18,50 Müzik: Radyo Caz Orkestrası (Şef: İbrahim Özgür) Soprano Bedriye Tüzünün iştirakile. 19,25 Konuşma. 19,45 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 20.00 Müzik. Çalanlar. Kemal N. Seyhun, Cevdet Çağla, Şerif İçli, İzzeddin Ökte. 20,45 Konuşma (Tarihten sahifeler) 21,00 Müzik. Çalanlar: Cevdet Çağla, Kemal N. Seyhun, İzzeddin Ökte, Şerif İçli. Okuyan: Radife Erten. 1 — Kemal Niyazi Seyhun: Kemençe taksimi. 2 — Osman Nihad - Nihavend şarkı: (Gene bu yıl ada içime sensiz) 3 — Faiz Kapancı - Nihavend şarkı: (Gel güzelim Çamlıcaya) 4 — Osman Nihad - Nihavend şarkı: (Körfezdeki dalgın suya bak) 5 — S. Kaynak - Hüseynî türkü: (Göresin mi geldi) 6 — Osman Nihad - Nihavend şarkı: (Ayrılık yıldönümü) 7 — S. Kaynak - Hüseynî türkü: (Kara bulutları kaldır aradan) 8 — Saz semaisi. 21,35 Müzik: Kavalcı İzzet Akbaş. 21,45 Müzik: İstanbul Konservatuarı profesörlerinden Âli Sezin tarafından keman rseitali. 22,30 Memleket saat ayarı, ve ajans haberleri, 22,45 Ajans spor servisi, 23,00 Müzik: Cazband (Pl.) 23,25 - 23,30 Yarınki program ve kapanış.

Günün Bulmacası

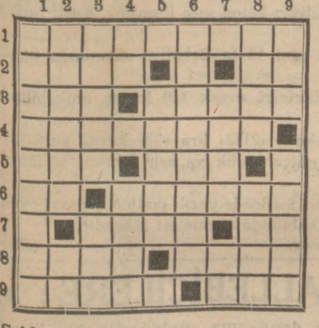

Soldan sağa:
1 — Yaratılması insan kudretinin üstünde hâdiseler (cemi) 2 — İstanbulda bir semt, bir edat. 3 — Almanyada bir havza, Trablusgarbde bir yer. 4 — Operatörün yaptığı. 5 — Evin kısımlarından, Kâbede müslümanlığın çıkmasından evvel bulunan putlardan 6 — Parça, buhar kuvvetile işler. 7 — Avrupada bir nehir, isim. 8 — Yunan hududunda bir kasabamız, büyüme, 9 — Saf ve temiz, fenalık.

Yukarıdan aşağıya:
1 — Tecessüs ve endişe içinde bulunan (iki kelime) 2 — Gözlerini kapayıp istirahate dalmak, soru edatı. 3 — Fazla cesaret, acele. 4 — Sicim, ziya veren. 5 — Falanın arkadaşı. 6 — Haneyi ateşe veren (iki kelime) 7 — Şahsî, arkadaş. 8 — Gramerde bir bahis, mektub. 9 9— Avrupada bir nehir, hattı üstüva ile mutedil mıntakalar arasındaki yerler.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	S	İ	V	İ	L	C	E	■	İ
2	E	Z	İ	K	■	A	T	O	L
3	R	İ	Z	E	L	İ	■	B	E
4	İ	N	E	N	■	Z	A	İ	R
5	N	■	■	■	F	O	K	■	İ
6	L	A	L	E	A	L	İ	Ş	■
7	İ	L	İ	K	■	A	B	U	K
8	K	İ	■	Ş	E	N	E	R	■
9	■	M	A	İ	L	■	T	A	M

Ankara Borsası 25/5/940

		Açılış	Kapanış
Londra	1 Sterlin		5.24
Nevyork	100 Dolar	164.15	164.40
Paris	100 Frank		2.96875
Milano	100 Liret		8.4175
Cenevre	100 İsv. Fr.		36.8623
Amster.	100 Florin		—
Berlin	100 Rayişm		—
Brüksel	100 Belga		—
Atina	100 Drahmi		0.9975
Sofya	100 Leva		2.—
Prag	100 Çek K.		—
Madrid	100 Peçeta		14.455
Varşova	100 Zloti		—
Budap.	100 Pengö		30.0625
Bükreş	100 Ley		0.625
Belgrad	100 Dinar		3.94
Yokoha.	100 Yen		38.6325
Stokho.	100 İsveç K.		31.0975
Moskova	100 Ruble		—

ESHAM ve TAHVİLÂT

1938	% 5 ikramiyeli	19.—
1938	% 5 Hazine T.	75.50

Kadıköy Süreyya sinemasında
31 mayıs cuma akşamı 9 da
Büyük san'at gecesi
Halk Opereti
Tekmil kadro ve tam orkestra ile Mahmud Yesarinin en yeni ve en güzel eseri olan (Kadınların Beğendiği) operet 3 perde.
Ayrıca: Fikriyenin iştirakile alaturka saz ve balo. Biletler şimdiden Süreyya gişesinde satılmaktadır.

Dr. Suphi Şenses
İdrar yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu Yıldız sinema karşısı tramvay durağı Lekler apartımanı.
Fakirlere parasız. Tel: 43924.

Bugün TAKSİM Sinemasında
2 büyük film birden :
HARB
ANNABELLA
CHARLES BOYER
Türkçe Sözlü
KATİLİN İZİ
BOB BAKER
İstanbulda ilk defa
Matineler saat 11 de başlar

BUGUN MELEK'te
Güzel - Eğlenceli - Zevkli Aşk ve heyecanla dolu Fransız filmi
KAFE Dö PARİS
Baş rollerde : Komedi Fransez artistlerinden
VERA KORENE - JULES BERRY
Ayrıca : METRO JURNAL en son harb haberleri.
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

LÂLE en kuvvetli filmlerile yeni bir sinema mevsimi yaratıyor. En güzel ve en kuvvetli görülmemiş 2 Fransızca film birden
1 — Amerikanın en parlak yıldızı (CLARK GABLE) nin binlerce güzel artist ve sayısız milyonlarla hazırladığı muhteşem film
HABİL — KABİL
2 — Şimdiye kadar yaşanan heyecanların en kuvvetlisi ve görülen filmlerin en fevkalâdesi :
MAHKÛM KADIN
İlâveten : Dünya haberleri. BRİTİŞ NYÜZ (Türkçe) PARAMUNT JURNAL (Fransızca)
Bugün LÂLE sinemasında
Seanslar : Habil - Kabil : 12,30 - 3,30 - 7 ve 10 da
Mahkûm kadın: 11 - 2 - 5,30 ve 8,30 da
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Bugün
SARAY SİNEMASINDA
Sinema yıldızlarının en sevimlisi ANNABELLA'yı en son yarattığı mevsimin en eğlenceli ve en canlı
OĞLUMA KARI ARAYORUM
Şen ve nefis komedisinde mutlaka görünüz. Bir aşk seyahatinde, Nev-York. İsviçre... ve Paris...
İlâveten : Fransızca sözlü bir zabıta romanı
ŞARLİ ŞAN - CANİLER PEŞİNDE
Ayrıca : FOKS JURNAL en son harb ve dünya haberleri.
Sıare saat 8,45 te her iki film birden. Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Bugün
Sakaryada
Beyoğlunda son defa olarak
CEBELÜTTARIK CASUSU
Fransızca kopyası
VİVİANE ROMANCE - ERİC von STROHEİM
İlâveten : Gizli Dünya
Büyük keşifler filmi

TEŞEKKÜR

Ortaköy Şifa Yurdunda yapılan küçük bir ameliyat neticesinde, yuvasından ebediyen ayrılıp, beni eşsiz, yavrusunu anasız bırakan hayat yoldaşımın cenaze merasiminde bulunmak, çelenk göndermek, sonsuz acı ve matemimize kıymetli teselii ve taziyetlerile nezih duygularını izhar etmek lûtfunda bulunan (İstanbul Gümrükleri Türk Komisyoncuları Birliği) idare heyetile meslektaşlarıma ve diğer muhterem ehibba ve dostlarıma gösterdikleri eseri insaniyetten dolayı teşekkürlerimin kabulünü rica ederim.

Gümrük komisyoncusu Hulûsi Tulon

***

Gülhane hastanesinde hazikane bir ameliyatla refikamın hayatını kurtaran nisaiye mütehassısı değerli profesör Dr. Bay Ali Esad Birola ve tedavisi hususunda azamî ihtimam gösteren kıymetli asistanları doktor Bay Necati ve Kâzımla hemşire ve hastabakıcılara en derin şükranlarımı sunmayı bir insanlık borcu bilirim.

Hikmet Turhan Dağlıoğlu

ÖLÜM

Vehab Mazal öldü

Eski Medine muhafızı merhum General Hasan Mazharın oğlu ve İstanbul Belediyesi müfettişi Ali Yaver Mazalın kardeşi Vehab Mazal vefat etmiştir. Cenazesi bu gün (26 mayıs 940) saat onda Fenerbahçede Belvü karşısında 95 numaralı köşkünden kaldırılarak Kalamış iskelesinden motörle Emirgâna götürülecek ve Emirgân camiinde namazı kılındıktan sonra oradaki aile kabristanına defnedilecektir.

Emekli yüzbaşılardan olan merhum Vehab Mazal, yirmi seneden ziyade Tokatlıyan otellerinin umumî müdürlüğünü ifa ederek herkese kendisini sevdirmiş, iyi kalbli ve tatlı dilli bir zattı. Allah rahmet eylesin.

Takas primleri

Takas nevileri	İthalât	İhracat Hazır	İhracat Alivre
Entersanjabl	56	45	44
İngiltere	56	40	39
Belçika	51	40	39
Holanda	51	40	39
İsveç	51	47	46
Fransa	56	40	39
İsviçre	51	40	39

Hazır fiat için ihracatın filen yapılmış olduğunu tevsik eden vesaikin ibrazı şarttır.
İhracat primleri %100 kıymet üzerinden hesab edilmiştir.

Bursada
KÜKÜRTLÜ
Otel, Banyo ve Lokantası açıldı
Romatizma, Siyatik, Kum ve Kadın Hastalıkları, Biricik Tedavi Yurdu
BURSA Tel: 10

Mazot alınacak
Samsun Belediye Riyasetinden:

Elektrik ve su santrallarının bir senelik ihtiyacı olan 345 ton mazotun mubayaası aşağıdaki esaslar dairesinde kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

1 — Satın alınacak mazotun muhammen bedeli (41000) liradır.
2 — Muvakkat teminat 3075 liradır.
3 — İhale 10/6/940 pazartesi günü saat 15 te Belediye Daimi Encümeni huzurunda yapılacaktır.
4 — Teklif mektublarının muayyen olan zamandan bir saat evvel Belediye Riyasetine tevdi edilmiş olması lâzımdır.
5 — Umumî ve fennî şartname ve mukavele suretleri Samsun Belediye Elektrik İşletme Müdürlüğünden tedarik edilebilir. Ve arzu edenlere meccanen gönderilir.
6 — İhale 2490 sayılı kanunun hükümlerine göredir. (4334)

BEBEK PALAS
Otel ve umuma mahsus bahçeli lokanta
YENİ AÇILDI.
Bebekte Robert Kolej sırasında deniz kenarında tam konfor, LÜKS OTEL ve LOKANTA. Boğazda kibar halkının yegâne istirahat edeceği mahaldir. İstanbulda eşi bulunmayan çok güzel manzaralı sed bahçelerimizi beğeneceksiniz. Gezmeniz, görmeniz tavsiye olunur.

GRİP BAŞ ve DİŞ AĞRILARI
NEVRALJİ-ARTRİTİZM-ROMATİZMA
KAŞE
NEOKALMINA
ALINIZ

Riyaziye İmtihanlarına hazırlayan
iki mühim kitab
Cebri anlamak için
Cebre devam için
M. FUAD ARSAN
Her birinin fiatı 60 kuruş
KANAAT KİTABEVİ

Adalar Sulh Mahkemesinden:

940/33

Büyükadada Kumsal caddesinde yeni 60 No. lı hanede oturmakta iken 2/3/940 tarihinde ölen Nikola Triponun bu gün mahkemeye verilen vasiyetnamesi 21/6/940 saat on dörtte okunacağından alâkadarların o gün ve saatte mahkemede hazır bulunmaları lüzumu ilân olunur. (27176)

DOKTOR
ÇİPRUT
Cildiye ve Zührevîye mütehassısı
Beyoğlu Yerli Mallar Pazarı karşısında Posta sokağı köşesinde Meymenet apartımanı. Tel: 43353

Dr. Horhoruni
Hastalarını akşama kadar Sirkecide Viyana oteli yanındaki muayenehanesinde tedavi eder.
Telefon: 24131

Diyarbakır Vilâyetinden:

Köyü	Ev adedi	Keşif bedeli	İhale günü		Saati	Teminat % 7,5 miktarı	Şekli münakasa	Tip
Hanakpınar	129	85430.25	5/6/940	Çarşamba	11	6407.27	Kapalı zarf	IX
Köprübaşı	100	64032.00	6/6/940	Perşembe	11	4802.40		
Abbas	100	64581.00	7/6/940	Cuma	11	4842.57		
Salat	100	69476.00	8/6/940	Cumartesi	11	5210.70		
Kerh	100	63125.00	10/6/940	Pazartesi	11	4734.375		
Karaköprü	50	44814.50	11/6/940	Salı	11	3361.08		VIII
Ambar	50	33333.50	12/6/940	Çarşamba	11	2500.02		IX
Karabaş	25	13363.00	13/6/940	Perşembe	11	1002.24		

1 — Diyarbakır Vilâyetinin merkez Bismil ve Çınar kazalarında yapılacak olan ve yalnız kerestesi İskân idaresindeki ambarından verilmek ve diğer bütün işçilik malzemesi mütahhidine aid olup anahtar teslimi şartile yukarıda köy merkezlerile adetleri ve bedeli keşifleri ihale gün ve saatleri yazılan 654 evden yalnız «Karaköprü» beş gözlerdekii 50 evin taş, kârgir ve sekiz tipten olmak ve mütebakisi dokuz tipten kerpiç olarak yapılmak suretile 15/5/940 tarihinden itibaren kapalı zarfla ihale için münakasaya konulmuştur.

2 — İhale günü olarak tayin edilen gün ve saatler yukarıda gösterildiği veçhile ihaleler Diyarbakır İskân Müdiriyetinde müteşekkil Komisyonca yapılacaktır.

3 — Taliblerin o güne kadar ihale kanununda muayyen ve kabule şayan olan % 7,5 miktarındaki teminatlarile teklif mektublarının ayrı ayrı zarflar içine koyarak diğer bir tek mazruf ile «bilûmum şeraiti okuyarak % şu kadar tenzilâtla kabul ettiğini» imza edip makbuz mukabilinde Komisyon Reisine tevdi edilecektir. Adresler gayet açık ve sarih olmalıdır.

4 — İhale günü saat ondan sonra getirilecek teklifnamelerle postada teahhur etmiş olan mektublar kabul edilmez.

5 — Plân, şartname ve tafsilât resimlerini görmek isteyenler her gün İskân İdaresine müracaatle izahat alabilirler. Örneklerini isteyenler kanunda muayyen bedellerini vermek suretile alabilirler. Taliblerin bu müddet zarfında müracaatleri ilân olunur. (4027)

Devlet Denizyolları işletme U. M. ilânları

1 — İdaremizin 1 haziran 940 tarihinden mayıs 941 gayesine kadar bir sene müddetle yaptıracağı takriben 430,000 ton kömürün yükleme ve boşaltma ve aktarma işleri kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.
2 — Muhammen bedeli doksan bir bin üç yüz yetmiş beş liradır.
3 — Eksiltme 30 mayıs 940 tarihine musadif perşembe günü saat 15 te Alım, Satım Komisyonunda yapılacaktır. Muvakkat teminatı 5818 lira 75 kuruştur.
4 — Eksiltme şartnamesi adı geçen Komisyondan parasız olarak alınır.
5 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalarla bu işe aid teklif mektublarını tayin olunan günde saat 14 e kadar Komisyon Reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (3858)

1 — İstinye Dok ve Fabrika Havuzlar sahası dahilinde mevcud takriben 1800 ton hurdalar kapalı zarf usulile satışa çıkarılmıştır.
2 — Arttırması 20 haziran perşembe günü saat on beşte Alım, Satım Komisyonunda yapılacaktır.
3 — Muhammen bedeli tonu fop olarak 18.— lira olup muvakkat teminat 2430.— liradır. Şartnamesi Komisyonda görülebilir.
4 — İsteklilerin mühürlü kapalı zarflarını yazılı gün ve saatten bir saat evveline kadar Komisyon Reisliğine makbuz mukabilinde tevdi etmeleri lâzımdır. (4368)

Rimel
Balsamin
KANZUK
Gözleri yakmaz, su ile çıkmaz, kirpikleri dökmez. Terkibindeki BALSAMİN cevheri sayesinde kirpikleri besler ve uzatır. Siyah, lâciverd, kumral, yeşil renklerinin bakıştaki füsünkâr cazibesi şayani hayrettir.
İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ — BEYOĞLU — İSTANBUL

LÂBORATUVAR NAKLİ
Doktor Asséo, Lâboratuvarını Tepebaşında Meşrutiyet caddesinde Şehir Tiyatrosu karşısında 133 No.lı Tepebaşı apartımanına nakletmiştir.

T. C. Ziraat Bankası Tire Ajansından:

Mahalli	Mevkii	Cinsi	Miktarı hektar M. M.	HUDUDU	İZAHATİ
Burgaz	Dutlu Kavunlu	Tarla	13,7895	Şarkan: Burgazdan Ece mezarlığına giden yol, garban: İmam O. Hüseyin ve Mustafa kızı Emine ve yapıcı Halil, şimalen Kırbaşa müntehi Sömerkli İrim, cenuben: sahibi sened tarlası.	Yeni hududlara göre halen, garb ve cenubları bankamıza aid tarlalardır.
»	»	»	32.1756	Şarkan: Burgazdan Ece mezarlığına giden yol, garben: Ede Mehmed O. Durmuş ve Nusret, şimalen: sahibi sened yapıcı Halil ve kesikçi Ahmed, cenuben: sahibi sened.	Halen garb, şimal ve cenub hududları bankamıza aid tarlalardır.
»	»	»	32.7729,50	Şarkan: Burgazdan Ece mezarlığına giden yol, garben: Nusret ve Hacı oğlu Hüseyin, şimalen: sahibi, cenuben: İzmir caddesi ve çiftlik ebniyesi.	Halen garb, şimal hududları bankamıza aid tarlalardır.

1 — Evsafı yukarıda gösterilen Hacı Ali Paşa veresesi çiftliği namile maruf çiftlik dahilinde bulunan gayrimenkuller 27/5/940 tarihinden itibaren bir ay müddetle ve açık arttırma ile satışa çıkarılmıştır. Birinci ihalesi 27/6/940 tarihine musadif perşembe günü saat on yedide Ziraat Bankası Tire Ajansında yapılacaktır.

2 — Bu müddetin hitamında yapılacak muvakkat ihaleyi takib eden bir ay zarfında Satış Umum Müdürlüğümüzün tasdik ve tasvibine iktiran etmek şartile kat'i ihalesi 27/7/940 cumartesi saat on üçte icra kılınacaktır. Müzayede bedeli haddi lâyık bulunmadığı ve müzayede muamelesi tekemmül etmeden Bankamız kanununun 41 nci maddesi hükmünün icrasına zaruret hasıl olduğu takdirde müzayede geri bırakılacak ve yapılan muamele hükümsüz addedilecektir.

3 — Pey sürmek isteyenler müzayede bedelinin % 7,5 u nisbetinde teminat akçelerini Bankamıza peşinen yatırmış bulunmaları veya milli bir bankanın teminat mektubunu hâmil olmaları veyahud muteber teminat göstermeleri şarttır.

4 — İhale ve satışa müteallik bilûmum harç, rüsum, tellâliye, ferağ, harç ve masrafları ve diğer bilûmum masraflar tamamen müşteriye aid olacaktır.

5 — Gayrimenkulün kat'i ihalesi uhdesinde tekarrür eden müşteri ihale bedelini derhal ve peşinen ve herhalde yedi günü geçmemek şartile ödemeye mecburdur.

Açık arttırmaya iştirak edip her hangi bir suretle sürülen peyden nükül ederse veya gayrimenkul kendisine ihale olunan derhal veya verilen yedi günlük mühlet içerisinde parayı vermezse ihale kararı feshedilir ve kendinden evvel en yüksek teklifte bulunan arzetmiş olduğu bedelle almağa razı olursa ona ihale edilir. O da razı olmaz veya bulunmazsa bankaca hemen on beş gün müddetle arttırmaya çıkarılır.

Bu arttırmayı alâkadarlara tebliğe hacet olmayıp yalnız ilânla iktifa olunur. Ve en çok arttırana ihale edilir.

Her iki halde birinci ihale edilen kimse iki ihale arasındaki farktan ve diğer zararlardan ve % 5 hesabile geçen günlerin faizinden mes'uldür.

6 — Arttırma şartname ve ilânları kat'i ihale günü olan 27/7/940 cumartesi günü saat on üçe kadar herkes için T. C. Ziraat Bankası Tire Ajansında açık bulundurulmaktadır. Daha fazla izahat almak isteyenlerin Ajans Müdürlüğüne müracaatleri ilân olunur. (4365)

Türkiye Cumhuriyeti
ZİRAAT BANKASI
Kuruluş tarihi : 1888
Sermayesi : 100,000,000 Türk lirası
Şube ve ajans adedi : 265
Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri
Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	aded	1,000	liralık	4,000	lira
4	»	500	»	2,000	»
4	»	250	»	1,000	»
40	»	100	»	4,000	»
100	»	50	»	5,000	»
120	»	40	»	4,800	»
160	»	20	»	3,200	»

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde %20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 eylûl, 1 birincikânun, 1 mart ve 1 haziran tarihlerinde çekilecektir.

MUHTEREM HALKIMIZIN YÜKSEK GÖRÜŞLERİNE :

Bugünkü piyasa vaziyetlerine rağmen eski satış fiatlarını muhafaza eden müessesemiz şubelerinde

Yüksek Evsafı Haiz Mevsimlik Zarif ve Zengin Çeşitli

HEREKE KUMAŞLARININ

METRESİ : 4. -, 5. -, 6. -, 6.50, 6.75 LİRAYA SATILMAKTADIR.

SÜMER BANK YERLİ MALLAR PAZARLARI MÜESSESESİ

Şubeleri : İstanbul - Beyoğlu - Kadıköy - Ankara - izmir - Adana ve Mersin

BUGÜN

Büyükdere

Beyaz Parka

gidiniz.

Ucuz ve sürprizli eğlenceler

ROSEL orkestrası

Taze balık canlı istakoz biftek

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden :

Galata rıhtımındaki yeni Yolcu salonunun lokanta, kazino ve büfeleri idarece hazırlanan şartname ve mukavele esasları dahilinde kiraya verilecektir.

Bu şartnameleri almak ve ona göre tekliflerini yapmak üzere bu işlerdeki ihtisaslarile tanınmış isteklilerin nihayet 4 haziran 940 zevaline kadar İdare Levazım Şubesine müracaat etmeleri. (4156)

VERGİLERDE DEĞİŞİKLİK

Yeni kanun, bazı maddeleri ve bazı işleri yeniden vergi mevzuuna ithal etmiştir. Ve çok kısa bir müddet içinde stok mallar hakkında beyanname vermeği emretmektedir.

Bilhassa mükellefiyete yeni giren tüccarın bu beyannamelerin tanziminde ve hesabların tesisinde yanılmaması ve ceza gelmemesi için müessesemize müracaat etmesi menfaati iktizasındandır.

HESAB ve TERCUME BUROSU

Müdürü eski Maliye hesab mütehassısı İsmail Hilmi ASŞAR

Yenipostane karşısı Kınacıyan Han yanında Güzel han.

No. 6. Telefon : 23406.

Hepsinden **Sağlam**

Hepsinden **Zarif**

Hepsinden **Ucuz**

YALNIZ:

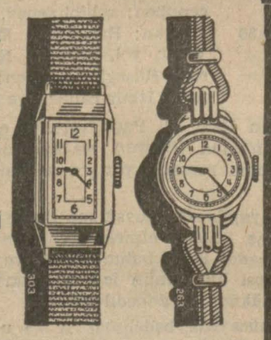

ARLON

SAATLERİDİR.

Z. Saatman — ARLON umum acentası ve Cep, Kol, Duvar, Masa ve Bekçi kontrol saatleri deposu.

Sultanhamam — Cancıbaşı han.

İzmir Belediyesinden:

İnönü caddesinin 187 sayılı sokak ağzından 218 sayılı sokak ağzına kadar uzayan 10600 metre murabaı döşeme kısmı sökülerek 8600 metre murabbaı kısmı yeni granit taşlarile ve 2000 metre murabbaı kısmı bu yoldan çıkacak paket taşlarile esaslı tamir ve gene ayni yoldan çıkacak kesme taşların işletilerek Hatay caddesile 137 sayılı sokak döşemesinin tamiri fen işleri müdürlüğünden yüz yirmi beş kuruş mukabilinde tedarik edilecek keşif ve şartnamesi veçhile kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 7/6/940 cuma günü saat 17 dedir. Keşif bedeli 49,100 lira, muvakkat teminatı 3682 lira 50 kuruştur. 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde hazırlanmış teklif mektubları ihale günü azami saat 16 ya kadar encümen riyasetine verilir. (4323)

Böbreklerden idrar torbasına kadar yollardaki hastalıkların mikroblarını kökünden temizlemek için Helmoblö kullanınız.

HELMOBLEU

Böbreklerin çalışmak kudretini artırır. Kadın, erkek idrar zorluklarını, eski ve yeni belsoğukluğunu, mesane iltihabını, bel ağrısını, sık sık idrar bozmak ve bozarken yanmak hallerini giderir. Bol idrar temin eder. İdrarda kumların, mesanede taşların teşekkülüne mâni olur.

DİKKAT : **HELMOBLÖ** idrarınızı temizleyerek mavileştirir. Sıhhat Vekâletinin ruhsatını haizdir. Her eczanede bulunur.

SATILIK YALI

Arnavudköyünde Kuruçeşme caddesinde Vapur iskelesi civarında iki tarafı deniz ve bir tarafı tramvay caddesi, bahçesi, terkosu, elektrik, havagazi ve kalöriferi olan 1 numaralı yalı kapalı zarf usulile arttırmaya konulmuştur. İsteklilerin 10/6/940 tarihine raslıyan pazartesi günü saat 16 ya kadar Türkiye İş Bankası İstanbul şubesi hukuk müşavirliği servisine teklif zarflarını vermeleri ve bu işe mütedair malûmat istiyenlerin mezkûr servise müracaat etmeleri ilân olunur.

Fatih nüfus memurluğundan:

Muradpaşa mahallesi Safa sokak 17 No. da oturan İzzetinin adı beşinci hukuk mahkemesinden aldığı ilâma müsteniden «Neşet» olarak tashih edileceğinden keyfiyet ilân olunur.

Mide, Barsak ve İç

Hastalıkları muayenehanesi

DOKTOR

ibrahim Denker

Beyoğlu, Ağacami, Sakızağacı caddesi, Çöplükçeşme sokak No. 13 - Telefon: 42468

Kendi lâboratuarında hastalarının röntgen ve serirî muayene ve tahlilâtı.

Karamürsel icra memurluğundan:

Halic Fethiye Kâtibmuslihiddin mahallesi Fethiye Kapı sokak 10 No. da ve halen Karamürselde sakin Cemal Aksoya 28 lira 48 kuruş vermeğe borclu Kızıltoprakta Zühtüpaşa mahallesi Şefikbey sokak 28 No. da mütekaid Suphi namına gönderilen ödeme emri muhatabının ikametgâhını terketmesi sebebile tebligat yapılamadığından tebligatın on gün müddetle ilânen yapılmasına mercice karar verilmiş olduğundan ödeme emri makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (27171)

İzona

SAÇ SABUNU

Saçlarınızı muhafaza için harikulâ tesirini ilk kullanışta göreceksiniz.

30 Kuruştur

İstanbul Belediyesi Memur ve müstahdem lei Yardım Cemiyetinden :

Tadilen kabul edilen nizamnamemiz Vilâyet Hukuk İşleri müdürlüğünce tasdik edilmiş olduğundan 23/3/940 tarihli toplantıda ittihaz edilen karara tevfikan idare heyeti seçimi ve bütçenin tasdiki için sayın azalarımızın 1/6/940 cumartesi günü saat birde Belediye binasındaki umumi meclis salonunu teşrifleri rica olunur.

KİRALIK

Yeşilköyde, mobilyalı ve her konforu havi bir villâ ile güzel bir bahçe, çamlık ve bağ, kısmen veya tamamen kiralıktır. Saat 14 ten 17 ye kadar 43207 No. ya telefen edilmesi.

İstanbul asliye altıncı hukuk hâkimliğinden:

Fatih Haydar caddesinde karakol karşısında Akaretlerde 52 No. da mukim Sabiha tarafından kocası ikametgâhı meçhul Mehmed aleyhine açılan boşanma davasının icra kılınan muhakemesi sonunda: Taraflar arasında şiddetli geçimsizlik olduğu sabit olduğundan boşanmalarına dair verilen 9/5/940 tarihli hükmü gıyabinin müddeaaleyhin ikametgâhının meçhuliyetine binaen tebliğ yerine geçmek üzere on beş gün müddetle mahkeme divanhanesinde asılı tutulmasına karar verildiği ilân olunur.

Sahib ve Başmuharriri: **YUNUS NADİ**
Umumi neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: **HİKMET MÜNİF ÜLGEN**

Cumhuriyet Matbaası

Gedikli Erbaş Hazırlama Orta Okullarına Talebe Alınıyor

1 — Kayseride Gedikli Erbaş hazırlama orta okulunun I, II, İİİ üncü sınıflarına, Kırıkkalede San'at Gedikli Erbaş hazırlama orta okulile Ankarada Musiki Gedikli Erbaş hazırlama orta okulunun yalnız I inci sınıflarına önümüzdeki eylûlde başlayacak olan 940 - 941 ders yılı için talebe alınacaktır.

2 — İstekli talebelerin Türk ırkından olması, kendisinin ve ailesinin kötü hal ve şöhret sahibi olmaması, sıhhi muayenede sağlam çıkması ve yapılacak seçme sınavında kazanması şarttır.

3 — Gedikli hazırlama orta okullarına alınacak talebenin yaş haddi:

	Sınıf	Yaş
Gedikli orta	I	14 : 17
» »	II	15 : 18
» »	III	16 : 19 olmak

Bu yaşlara aid boy ve ağırlık hadleri askerlik şubelerindeki askeri liseler ve orta okullar talimatının 71 inci maddesi özlerine uygun olması lâzımdır.

4 — Her üç okulun I inci sınıfına istekli olanların beş sınıflı ilk okulu bitirmiş olmaları şarttır. Orta II ve İİİ üncü sınıflara girecek olanlar bu sınıflara terfi etliklerine dair tahsil vesikası veya şehadetname göstereceklerdir.

5 — Hangi sınıfa istekli olurşa olsun iki yıldan fazla tahsili terketmiş olanlar ve evvelce gedikliden veya askeri okullardan çıkarılanlar alınamazlar.

6 — Kayseride Gedikli Erbaş hazırlama orta okulunun her üç sınıfile Kırıkkalede San'at gedikli hazırlama orta okulunun I inci sınıflarına köylü istekli, Ankara Musiki gedikli hazırlama orta okulunun 1 inci sınıfına musikiye hevesli şehirli istekliler alınır.

7 — Yukarıdaki şartları haiz istekliler 10 hazirandan itibaren bulundukları yerin Askerlik Şubesine müracaat ederek diğer kaydikabul şartlarile müracaat yollarını öğrenmeleri ilân olunur. «1732» (4351)

Ankara Elektrik ve Havagazi T. A. Şirketinden Maden kömürü alınacak

Şirketimizin 1/6/1940 tarihinden 31/5/1941 tarihine kadar ihtiyacı olan takriben yirmi bin ton yıkanmış 0/10 boyda Zonguldak maden kömürü, aylık partilerle ve şartnamede yazılı ahkâma tamamen riayet etmek şartile satın alınacaktır.

Şartnamenin şirket müdiriyetinden alınması ve tekliflerin 10 haziran 1940 tarihine kadar müdiriyetimize verilmesi ilân olunur.

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Muhammen bedeli 3000 lira olan 500 aded şofaj irtibat başlığı, 200 aded «Y» şeklinde şofaj irtibat orta rekoru, 20 aded şofaj boşaltma musluğu, 1000 aded şofaj irtibat hortumu bileziği ve 500 aded lâstik boru raptiyesi (5/6/1940) çarşamba günü saat (10,30) on buçukta Haydarpaşada Gar binası dahilindeki Komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (225) liralık muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar Komisyona müracaatleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (4111)

MAÇKADA

KÜÇÜK ÇİFTLİK PARKINDA HER AKŞAM

Asırdide çamların nefis kokuları altında

KADIN ÇİGAN ORKESTRASININ

konserlerini dinlemek, **İLİZYUNİST EMİN ATABAY**ın şayani hayret hünerlerini ve zengin **VARYETE NUMARALARINI** görmeği ihmal etmeyiniz.

Müessesemiz, geçen sene olduğu gibi bu sene de sayın müşterilerine pek çok sürprizler arzedecektir. Tel : 81992

Cumartesi ve Pazar günleri tekmil programla

MATİNE : Konsomasyon 25 Kr.

Siverek Belediyesinden:

1 — Siverek kasabasının imar plânlarının tanzimi işi pazarlık usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltmeye iştirak edeceklerin Nafıa Vekâletinin şehircilik ihtisas vesikasını haiz olması, Belediyeler İmar heyeti Fen şefliğinden eksiltmeye iştirak vesikası almış olmaları lâzımdır.

3 — İşin keşif bedeli «4500» liradır. Muvakakt teminatı 337,5 liradır.

4 — Pazarlıkla eksiltme günü 1/6/940 tarihine musadif cuma günü saat «15» te Siverek Belediye dairesinde teşekkül edecek olan eksiltme komisyonu huzurunda yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye iştirak edeceklerin mezkûr tarihte eksiltme saatine kadar komisyona vesikalarile müracaatleri veya posta ile gönderdikleri takdirde bu saate kadar komisyona tevdi edilmiş bulunması lâzımdır.

6 — Mukavele ve şartnameler Siverek Belediyesile Ankarada Belediyeler İmar heyeti şefliğinden parasız alınabilir.

Cenubî Amerikaya hava postası

Her perşembe, RİO DE JENEIRO için ROMADAN hareket eder ve bütün Şimali ve Cenubî Amerika için CONDOR ve PAN - AMERİCAN AIRWAYS servislerile BREZİLYA'da irtibatı vardır.

Linee Aeree Transcontinentali İTALİANE S. A. ROMA

Taksim

KRİSTAL

Yazlık Salonunda

Maruf musiki san'atkârlarımız Kanunî **AHMED,** Klarnet **ŞÜKRÜ,** Udî Selânikli **ABDİ,** Okuyucu **AĞYAZAR, FARUK, HAFIZ NUMAN.** İlâveten :

(Kemanî NECATİ TOKYAY)

(Piyanist FEYZİ ASLANGİL)

iştirakile küme sazını ve Bayan **MELİHA, CAN, BELKİS, SAADET, SANİYE, FAİKA**'yı dinleyeceksiniz.

Pek yakında görülmemiş büyük sürprizler.

Telefon : 40099

Gazianteb Belediyesinden:

Beton Yol Yapılacak

1 — Eksiltmeye konulan iş: Atatürk bulvarı beton şose inşasıdır. Keşif bedeli «29111» liradır.

2 — Eksiltme 10/6/940 pazartesi günü saat 15 te Belediye salonunda kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrak 150 kuruş mukabilinde Gazianteb Belediyesinden alınabilir.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin «2183» lira «32» kuruş muvakkat teminat vermeleri ve bu gibi işlere aid müteahhidlik ve sair kanunî vesikaları göstermeleri lâzımdır.

5 — İsteklilerin teklif mektublarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Belediye Reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (3915)

PASTA VE MUHALLEBİCİLERE :

FRİGİDAİRE Yeni dört gözlü bir dondurma makinesile bir buz dolabı terki ticaret dolayısile satılacaktır. Taksimde Cumhuriyet meydanı, Abide karşısında Tütüncü Bay Feride müracaat. Tel. 41537

Tekirdağ İskân Müdürlüğünden:

1 — Tekirdağ Vilâyetinin Çorlu kazasında İstanbul - Edirne asfalt yolunun 115 + 200 kilometresinde 127, Muradlı nahiyesinin Kırkkepenekli köyünde 112, Yukarısevindiklide 22, Aşağısırtta 32, ve Balabanlıda 70, Tekirdağ Vilâyeti merkez kazasının Banarlı nahiye merkezinde 30, Osmanlı köyünde 13, Karacamuradda 10, Müsellim köyünde 30 ve Kepenekli köyünde 45 olmak üzere 430 aded tip XI kerpiç ve 70 aded tip X kârgir ki cem'an 500 aded göçmen evi inşa ettirilecektir.

2 — İnşaatın tahmin edilen bedeli 138,986 lira 13 kuruştur.

3 — Muvakkat teminat 8199 lira 30 kuruştur.

4 — Eksiltme 3/6/940 pazartesi günü saat 15,30 da Tekirdağ İskân Müdürlüğünde müteşekkil Komisyon marifetile ve kapalı zarf usulile yapılacaktır.

5 — Keşif hulâsa cetvelleri, şartname, plân vesair evrak 6 lira 95 kuruş bedel mukabilinde her zaman Tekirdağ İskân Müdürlüğünden alınabiliir.

6 — Teklif mektubları yukarıda yazılı eksiltme saatinden bir saat evveline kadar Komisyon Başkanlığına tevdi edilmiş bulunmalıdır. Postada vaki teahhurlardan dolayı mes'uliyet kabul edilmez.

İsteklilerin vesikalarını hâmilen tayin edilen gün ve saatte müracaatleri ilân olunur. (4085)

YENİ HAYAT

Türkiyede nefasetile şöhret bulan hakikî ve esas

YENİ HAYAT Karamelaları birdir. O da

Abdülvahid Turan

MARKASIDIR.

Kahveciler için nefis lokumlarımız vardır.

ALİMETİ FARİKA

YENİ HAYAT

Adrese dikkat: Galata Necatibey caddesi No. 92. Tel : 40058.

Askerî Orta Okuluna Talebe Alınıyor

1 — Konya Askeri Orta okulunun her üç sınıfına da önümüzdeki eylûlün birinci günü başlayacak 940 - 941 ders yılı için talebe alınacaktır.

2 — İstekli talebenin Türk ırkından olması, kendisinin ve ailesinin kötü hal ve şöhret sahibi olmaması, sıhhî muayenede sağlam çıkması ve yapılacak seçme sınavında da kazanması şarttır.

3 — Bir sene tahsili terkedenler, yaşını büyültmüş veya küçültmüş olanlar, kendi okullarının sınıf geçme sınavlarında ipka veya bütünlemeye kalanlar, yaşları, boyları ve ağırlıkları talimattaki hadlere uygun olmayanlar askeri okullara alınamazlar.

4 — İsteklilerin, şimdi oldukları okullarda tahsillerine devam etmekle beraber 10 hazirandan itibaren bulundukları yerlerdeki Askerlik Şubesinden diğer kaydükabul şartlarile müracaat yollarını öğrenmelerini ve buna göre de kaydıkabul kâğıdlarını en geç 30 temmuz 940 tarihine kadar tamamlamış olmaları lâzımdır. (4350)

HALİL SEZER

Karyola ve Madenî Eşya Fabrikası

Muhtelif cins karyola ve divanlarla madenî mobleler fabrikanın salonlarında teşhir edilmektedir. Bir defa mallarımızı görmeniz menfaatiniz iktizasındandır. Sirkeci Salkımsöğüd, Demirkapı caddesi No. 7. Tel: 21632.

FOSFARSOL

KAN. KUVVET İSTİHA SURUBU

FOSFARSOL, Kanın en hayatî kısmı olan kırmızı yuvarlacıkları tazeliyerek çoğaltır. Tatlı iştah temin eder. Vücude devamlı genclik, dinclik verir. Sinirleri canlandırarak asabî buhranları uykusuzluğu giderir Muannid inkıbazlarda, barsak tembelliğinde, Tifo, Grip, Zatürrieye, Sıtma nekahatlerinde, Bel gevşekliği ve ademi iktidarda ve kilo almakta şayani hayret faideler temin eder.

FOSFARSOL'ün: Diğer bütün kuvvet şurublarından üstünlüğü DEVAMLI BİR SURETTE KAN, KUVVET, İŞTİHA TEMİN ETMESİ ve ilk kullananlarda bile tesirini derhal göstermesidir...

Sıhhat Vekâletinin resmî müsaadesini haizdir. Her eczanede bulunur.